

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O.P.S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**VNÍMÁNÍ DOMÁCÍHO NÁSILÍ RŮZNÝMI
VĚKOVÝMI SKUPINAMI OBČANŮ**

Autor práce : Ročárek Jiří DiS.

Studijní obor : Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia : Kombinovaná

Vedoucí práce : JUDr. Milan Šumbera

Katedra : Právních oborů a bezpečnostních studií

2015

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Poděkování

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Milanovi Šumberovi za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

ROČÁREK, J. *Vnímání domácího násilí různými věkovými skupinami občanů: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2015. 73 s. Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Milan Šumbera.

Klíčová slova: domácí násilí, ohrožená osoba, násilná osoba, vykazání, násilí, oběť.

Bakalářská práce přináší celkový pohled na problematiku domácího násilí, kdy v teoretické části jsou definovány základní pojmy domácího násilí, formy domácího násilí, popsání jednotlivých znaků, druhů a příčin domácího násilí, pachatelů a obětí domácího násilí, mýtů a předsudků lidí pohlížejících na domácí násilí. Zároveň přehledně informuje o současné legislativě a postupu policistů při vykazání a pomoci ostatních institucí. Praktická část se zabývá vnímáním domácího násilí občany různých věkových skupin, jejich informovaností a povědomím o domácím násilí. Tento průzkum je především orientován na získání poznatků o obecném povědomí o domácím násilí, tzn. zda respondenti znají formy domácího násilí, co je příčinou domácího násilí, kdo se může stát obětí a kde lze hledat pomoc.

ABSTRACT

ROČAREK, J. *The Perception of Domestic Violence in Different Age Groups of Citizens: Bachelor thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2015. 73 p. Supervisor: JUDr. Milan Šumbera.

Keywords: domestic violence, person in danger, violent person, deportation, violence, victim.

The bachelor thesis gives an overall view of the problem of domestic violence, where the theoretical part defines the basic concepts of domestic violence, forms of domestic violence, describes individual characters, types and causes of domestic violence, perpetrators and victims of domestic violence, as well as myths and prejudices of people who look on domestic violence. At the same time it gives information on current legislation and police procedure in reporting and assistance of other institutions. In the practical part it deals with the fact how people of different age groups perceive domestic violence, and what their knowledge and awareness about domestic violence is. This research is primarily focused on obtaining information on the general awareness of domestic violence, ie. whether respondents know forms of domestic violence, what the cause of domestic violence is, who can become a victim and where to seek help.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika práce.....	10
Teoretická část	11
2 Základní pojmy	11
2.1 Odborné definice domácího násilí.....	12
2.2 Znaky domácího násilí	13
2.3 Druhy a formy domácího násilí.....	15
2.4 Rozvoj domácího násilí	17
2.5 Příčiny domácího násilí	18
2.6 Cyklus domácího násilí	19
3 Pachatel domácího násilí.....	20
3.1 Muži jako násilné osoby	20
3.2 Ženy jako násilné osoby	21
4 Oběti domácího násilí	22
4.1 Mýty a předsudky	24
5 Domácí násilí z pohledu Policie České republiky.....	26
5.1 Legislativa	33
5.2 Organizace poskytující pomoc obětem domácího násilí	36
Praktická část	40
6 Cíl praktické části.....	40
6.1 Stanovení předpokladů	40
6.2 Metody výzkumu.....	41
6.3 Popis zkoumaného vzorku.....	42
6.4 Průběh průzkumu a posouzení dotazníků.....	44

6.5 Popis a interpretace výsledků	46
6.6 Shrnutí výsledků praktické části.....	62
Závěr	64
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	66
Přílohy.....	69

Úvod

Domácí násilí je v současné době chápáno jako zcela zvláštní samostatný jev. Specifikem tohoto jevu není násilí samotné, ale spíše proti komu a za jakých okolností je pácháno.

S pojmem domácího násilí se v posledních letech setkáváme stále častěji, nejen v osobním životě, ale i v médiích. Samotný pojem domácí násilí je používán relativně krátce, velká pozornost mu je věnována až od konce devadesátých let druhé poloviny dvacátého století. Do té doby bylo považováno za zcela normální jev a nebylo společností vnímáno v takové míře jako dnes. Domácí násilí bylo provázeno mnohými předsudky, např. oběť si za to může sama, týká se určitých sociálních skupin nebo je pouze ojedinělé apod. Tyto předsudky však bohužel přetrvávají v povědomí společnosti i v současné době, o mýtech a předsudcích více v podkapitole 4.1.

Domácí násilí samo o sobě není v České republice definováno jako samostatný přestupek či trestný čin, naše legislativa jej nezná. Z toho pohledu je chápáno jako jen termín, který pod sebe sdružuje řadu trestných činů, jako např. týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě, týrání svěřené osoby, omezování osobní svobody, ublížení na zdraví, znásilnění či vražda. Aby násilí páchané v domácnosti mohlo být za trestný čin označeno, jsou jasně dané podmínky, které musí být splněny. Pokud ke splnění těchto podmínek nedojde, je domácí násilí řešeno jako přestupkové jednání, kdy pachatelé hrozí pouze mírný postih, například za přestupek proti občanskému soužití. A pokud je oběť nucena žít i nadále s násilnou osobou ve společné domácnosti, tak si rozmyslí domáhat se nějaké neúčelné pomoci a další útoky na svou osobu strpí. Z praxe policistů lze konstatovat, že zejména informovanost je jedním ze základních předpokladů toho, aby oběti samy překonaly předsudky, strach a nestyděly se vyhledat pomoc.

Povědomí společnosti o problematice domácího násilí není dostatečná. Samotný pojem domácí násilí je převážně každému znám. Ovšem představit si, o jaké konkrétní jednání jde, si většina obyvatel nedokáže vybavit a nemá ani tušení, jaké jednání je pod tímto pojmem zahrnuto.

Domácí násilí je specifický problém, který nevyřeší ohrožená osoba bez pomoci ostatních. Díky současné legislativě, součinnosti více resortů a působení pomáhajících

organizací je pro mnohé oběti domácího násilí řešení jejich velmi složité životní situace daleko snazší.

1 Cíl a metodika práce

Domácí násilí je sociálně patologický jev, který ovlivňuje nejen život a psychiku ohrožené osoby, ale také životy blízkých ohrožené osoby. Problematika domácího násilí je v současné době čím dál častější, a to jednak díky současným trendům společnosti, tak i vlivům působící na život lidí, zejména vliv a vývoj společnosti, ekonomická a sociální situace. Domácí násilí dle statistik nemá klesající tendenci, naopak této skryté trestné činnosti přibývá, neboť ohrožené osoby se nebojí říkat, co se jim děje. Domácímu násilí je zapotřebí věnovat zvýšenou pozornost. Zejména jakým způsobem rozpoznat příznaky v partnerském vztahu, jakým způsobem poskytnout nebo získat radu, kde hledat pomoc, jaké jsou možnosti ohrožené osoby tak, aby bylo možno předejít vážnějším následkům.

Cílem bakalářské práce je se v teoretické části věnovat základním pojmům, znakům, příčinám, formám, obětem a pachatelům domácího násilí. V teoretické části je popsán postup Policie České republiky využívající institut vykazání, zejména postup při přijetí oznámení mající znaky domácího násilí, zásahu do práv a svobod násilné osoby, práva ohrožené osoby a dalšího postupu institucí pomáhajícím obětem domácího násilí. Dále jsou zmíněny právní úpravy týkající se domácího násilí s odkazem na zákon č. 40/2009Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Cílem teoretické části bude zhodnotit z literárních použitých zdrojů obecné informace o domácím násilí a přehledně informovat o této problematice. Bakalářská práce má jednoduchou a přehlednou strukturu odpovídající nárokům a požadavkům.

Cílem praktické části bude zjistit u občanů různých věkových skupin povědomí o domácím násilí. Tento sociologický průzkum je především orientován na získání poznatků o obecném povědomí, tzn. zda respondenti znají formy domácího násilí, co je jeho příčinou, kdo se může stát obětí takového násilí, ale také zda vědí, kde mohou hledat pomoc a jaké mají práva.

V praktické části bude v rámci sociologického dotazníku u 90 respondentů, kteří jsou rozděleny do tří věkových skupin, zjištěno povědomí o domácím násilí. Na základě provedeného dotazníku budou zjištěny kvantitativní informace hovořící o povědomí oslovených respondentů. Věkové skupiny jsou rozděleny na osoby ve věku 15 - 25 let, 26 – 50 let a 51 – 70 let. Jednotlivé věkové skupiny jsou členěny na muže a ženy, resp. 15 mužů a 15 žen v každé věkové skupině.

Teoretická část

2 Základní pojmy

Při sestavování základních pojmů bylo vycházeno z interních předpisů Policie ČR, konkrétně závazných pokynů policejního prezidenta, které upravují postup Policie ČR v případech domácího násilí a pro potřeby této práce jsou, pro své zaměření, nejrelevantnější a nejdůležitější,¹

- **násilná osoba (pachatel domácího násilí)** – osoba, která ohrožuje ohroženou osobu na životě, zdraví, svobodě nebo lidské důstojnosti a žije s ohroženou osobou ve společném obydlí a je či byla spolu s ohroženou osobou v intimním či jiném obdobném vztahu,
- **ohrožená osoba (oběť)** – osoba, proti které směřuje domácí násilí ze strany násilné osoby,
- **blízká osoba** – jedná se o bližší označení ohrožené osoby z pohledu práva a rozumí se jí příbuzný v pokolení přímém, osvojitel, osvojenec, sourozenec, manžel/manželka,
- **jiná osoba** – osoba v poměru rodinném, obdobném, nebo i osoba bez takového vztahu, která žije ve společně obývaném bytě nebo domě,
- **společné obydlí** – byt nebo dům, který násilná a ohrožená osoba obývají společně, přičemž se vyžaduje jen faktický stav společného bydlení, nikoliv vedení společné domácnosti,
- **vykázání** – zásah do vztahu mezi násilnou a ohroženou osobou v podobě rozhodnutí policisty o tom, že násilná osoba musí na dobu 10 dnů opustit společné obydlí a jeho bezprostřední okolí, je přípustné pouze tehdy, je-li to nezbytné k ochraně života, zdraví, práv a svobod ohrožené osoby, a je přípustné proti její vůli, při vykázání je upřednostněno právo na ochranu života, zdraví a lidské důstojnosti před právem vlastnickým (užívacím) a právem na nedotknutelnost obydlí,

---

¹ Závazný pokyn Policejního prezidenta ze dne 23. prosince 2009 č. 166/2010 ze dne 1. ledna 2010.

- **vykázaná osoba** – násilná osoba, vůči které bylo rozhodnuto o vykázaní, nebo o zákazu vstupu do společného obydlí.

2.1 Odborné definice domácího násilí

S pojmem „domácí násilí“ se v současné době setkáváme poměrně často. Bohužel se ale jedná spíše o pojem užívaný zejména pro laickou veřejnost v médiích (v poslední době začínají tento termín nejen přebírat, ale i akceptovat, také odborníci), neboť neexistuje přesná a jednotná definice tohoto pojmu. V legislativě České republiky se vymezení tohoto pojmu nenachází vůbec.

Sám termín domácí násilí se užívá převážně v literatuře anglické a má na mysli především násilí mezi partnery. Násilí mezi partnery je též někdy označováno jako intimní násilí (intimite violence) nebo partnerské zneužívání (partner abuse).²

Obecně se tedy dá říci, že tvůrci odborné literatury sice vycházejí ze stejných zásad, pojem domácí násilí ale vymezuje každý odlišně. Z tohoto důvodu je domácí násilí vymezováno mnoha definicemi. Pro účely bakalářské práce je zde uvedeno pouze několik odborných výkladů tohoto pojmu.

Vágnerová³ definuje domácí násilí jako: zneužití postavení a moci, kterou pachatel v rodině má. Projevuje se nepřiměřenými požadavky, vynucováním podřízenosti oběti a kontroly nad jejím životem. Toto je dosahováno násilím, event. vyhrožováním a využíváním strachu z další újmy. Může jít o fyzické ubližování, psychické týrání, ekonomické omezování nebo sociální izolaci.

Čírtková⁴ definuje domácí násilí jako: opakované, dlouhodobé a zpravidla eskalující násilí fyzického, psychického, sexuálního, sociálního či ekonomického rázu, které vytváří jednoznačně asymetrický vztah a vede ke stabilnímu rozdělení rolí na násilnou a ohroženou osobou.

A právě v tomto smyslu, ve vztahu k ohrožené osobě, na rozdíl od jiných odborníků, kteří se zabývají problematikou domácího násilí pouze z pohledu ženy jako oběti, Čírtková tuto definici doplňuje a rozšiřuje v tom smyslu, že ohroženou

---

2 VOŇKOVÁ, J., SPOUSTOVÁ, I. *Domácí násilí: v českém právu z pohledu žen*. Praha, 2008, s. 194.

3 VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha, 2008, s. 870.

4 ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. Plzeň, 2004, s. 431.

osobou již není chápána pouze žena, ale v roli oběti mohou být také děti, senioři i muži. Z tohoto přístupu vychází i interní akty řízení, které slouží pro potřeby policistů v oblasti domácího násilí: domácím násilím se rozumí opakované, dlouhodobé a stupňující se násilí, kterého se dopouštějí dospělí nebo mladiství na svých blízkých. Domácí násilí je vědomá činnost, začínající opakujícími se útoky proti lidské důstojnosti, ke kterým se zpravidla postupně přidávají útoky proti zdraví a v konečném stádiu mohou přejít v útoky proti lidskému životu. Domácí násilí se liší od ostatních forem delikventního chování tím, že se jedná o násilí ve vztahu osob, vytváří závislost oběti na pachateli a je zaměřeno na získání moci pachatele nad obětí. Charakteristickým rysem je skutečnost, že se pro svou určitou trvalost a různou intenzitu násilných aktů postupně stává součástí jejich běžného života.⁵

Buskotte⁶ uvádí, že domácí násilí má své výstražní signály, které lze jednoduše rozpoznat od počátku začínajícího domácího násilí, a to zejména tím, že se s námi nezachází fěr, a že je moc v našem vztahu zastoupena nerovnoměrně.

Shrneme-li výše uvedené definice, lze konstatovat, že se jedná o tzv. násilí za zavřenými dveřmi na soukromé půdě (převážně byt nebo rodinný dům) mezi blízkými osobami. Specifikem je opakovanost násilí, jeho nárůst a jasné role agresora a oběti. Násilí je v tomto případě široký pojem, který nezahrnuje pouze fyzické násilí, ale psychické, sexuální, sociální apod.

2.2 Znaky domácího násilí

Základním znakem domácího násilí je násilí zaměřené na blízkou osobu.⁷

- **soukromí jako místo činu** – pachatel na svou oběť útočí v místech, kam nedosahuje veřejná kontrola a zpravidla bez přítomnosti svědků, nejčastěji v soukromí bytu, domu či jinde, přičemž jednotlivé incidenty se mohou odehrát i mimo soukromí,

---

5 DUFKOVÁ, I., ZLÁMAL, J. *Domácí násilí: se zaměřením na problematiku obětí*. Praha, 2005, s. 70.

6 BUSKOTTE, A. *Z pekla ven, Žena v domácím násilí*. Brno, 2008, s. 43.

7 VITOUŠOVÁ, P., VEDRA, V. *Domácí násilí. Informace a praktické rady pro ohrožené osoby*. Pardubice, 2011, s. 2-3.

- **opakování násilí a dlouhodobost** – domácím násilím není ojedinělý a jednorázový incident, byť se závažnými následky. Domácí násilí má svou historii, dochází k němu opakovaně, jeho projevy přetrvávají i ve velmi dlouhých časových intervalech několika let a mohou zůstat po mnoho let skryté v soukromí a skončit rodinnou tragédií. V opakování a dlouhodobosti spočívá nebezpečnost domácího násilí. Jednání násilné osoby má svůj vývoj a opakované projevy, jednotlivé intervaly mezi útoky se zpravidla zkracují,
- **vzrůstající intenzita násilí** – domácí násilí začíná opakujícími se útoky proti lidské důstojnosti a k nim se postupně přidávají útoky proti zdraví a v konečném stádiu přechází v útoky proti lidskému životu. Ve svém počátku jednotlivé útoky v rámci domácího násilí nedosahují intenzity trestného jednání a jsou-li posuzovány izolovaně, může to vést k bagatelizaci a přehlížení i ze strany případně zakročujících policistů. Jednotlivé incidenty při svém opakování nabývají na intenzitě a v násilném vztahu se střídají fáze klidu, agrese a usmiřování. S rozvojem domácího násilí se zkracuje fáze klidu, mizí fáze usmiřování a stupňuje se, až graduje, fáze agrese,
- **uplatnění moci a kontroly** – postavení oběti a pachatele je nerovné a jejich role se v průběhu opakovaných incidentů nemění. Násilná osoba uplatňuje kontrolu nad životem ohrožené osoby zejména v oblasti jejích sociálních kontaktů a v oblasti ekonomické, kdy svým násilným chováním uplatňuje moc nad každodenním životem ohrožené osoby. Domácím násilím není spor nebo hádka mezi partnery či tzv. italská domácnost, tedy událost, při které je postavení obou stran incidentu stejné.

U těchto incidentů lze tedy jasně rozlišit roli ohrožené a násilné osoby, role se tedy nezaměňují,

- **vzájemná blízkost a provázanost oběti a pachatele** – pachatel i oběť jsou, nebo byly, vzájemně blízké a důvěrné osoby. K domácímu násilí dochází uvnitř reálného partnerského života, mezi mužem a ženou (manželstvím nebo jiným podobně stálým vztahem), nebo v mezigeneračním vztahu mezi rodiči a dětmi či prarodiči žijícími ve společně obývaném bytě nebo domě. Pachatel i oběť jsou citově, sociálně a ekonomicky úzce spojené osoby, které mohou mít společné děti, nemovitost, účty a jiné movité věci.

Čírtková⁸ ve své publikaci uvádí, aby byl daný skutek definován jako domácí násilí, musí být naplněny čtyři primární určující znaky, a to neveřejnost, jasné role, vzrůstající tendence, jasné a nezpochybnitelné role.

V současné době již nemusí být naplněny všechny tyto primární určující znaky a bude vždy záležet na konkrétním případě a konkrétních okolnostech.

2.3 Druhy a formy domácího násilí

Domácí násilí lze rozdělit na jednotlivé formy (druhy), avšak z hlediska oběti se prolínají a zpravidla se nedějí izolovaně. Nejčastější formou domácího násilí je kombinace fyzického a psychického násilí, jak je uvedeno níže v bodech:⁹

- **Fyzické násilí**

Nejzávažnějším projevem agrese v intimním vztahu je fyzické násilí. Toto násilí je nejvíce viditelné, neboť zpravidla zanechává viditelné stopy v podobě modřin, jizev, popálenin, zlomenin a podobně. Nejčastěji se objevuje v podobě fackování, strkání, bití, kroucení ruky, tahání za vlasy, kousání, kopání, pokusy o škrcení, bodání, odpírání spánku a jídla, svazování, ohrožování bodnou či střelnou zbraní nebo jinými prostředky, útoky proti životu. Vyskytuje se i přinucení k požití drog apod., kdy agresor ani nemusí oběti fyzicky ublížit.

- **Psychické násilí**

Psychické násilí souvisí s fyzickým násilím nebo se může odehrávat samostatně a zpravidla stojí na počátku rozvíjejícího se řetězce násilí fyzického, později je oběť vystavena současně fyzickým útokům i nadávkám a ponižování. Psychické násilí je těžce odhalitelné, neboť na první pohled není zřejmé, zda je oběť skutečně psychicky týrána. Psychické násilí se objevuje velmi často a projevuje se ponižováním, zastrašováním, vyhrožováním např. ublížením na zdraví, fyzickou likvidací, vyvoláváním sporů, kritizováním, ničením majetku, ničením vlastnictví oběti, zejména oblíbených věcí apod. Jeho zvláštní formou je sociální izolace, kdy agresor oběti brání styku s rodinou, přáteli, nejčastěji se toto projevuje kontrolou SMS či emailů,

---

8 ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie 2*. Plzeň, 2009, s. 249.

9 STŘÍLKOVÁ, P., FRYŠÁK, M. *Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. Ostrava, 2009, s. 15.

zakazováním styku s kamarádkami či kamarády. Agresor tímto uplatňuje svá privilegia, rozhoduje ve všech oblastech společného života, využívá děti nebo jiných osob jako prostředku nátlaku na oběť a snaží se oběť znemožnit před okolím.

- **Sexuální násilí**

Je rovněž hůře rozpoznatelné a dokazatelné, neboť zpravidla také nezanechává viditelné stopy a odehrává se zejména v intimním prostředí bez přítomnosti svědků. Rozumíme tím znásilnění, nucení k sexuálním praktikám proti vůli oběti, přinucení k pohlavnímu styku za přítomnosti jiných osob, zacházením s blízkou osobou jako se sexuálním objektem apod..

- **Emocionální násilí**

Je orientováno na osoby (dětí, sourozence, rodiče), zvířata (většinou likvidace) a věci, ke kterým má oběť nějaký vztah. Jedná se o soustavnou kontrolu toho, co oběť dělá, s kým se stýká, kam chodí, prohlašování oběti za blázna či citové vydírání.

- **Ekonomické násilí**

Dotýká se základních potřeb oběti, jako je strava, bydlení, ošacení apod. Zahrnuje omezování přístupu k penězům, neposkytování prostředků na společnou domácnost či na potřebné výdaje dětí, neustálou kontrolu nad příjmy a výdaji oběti, zatajování ekonomické situace pachatele a rodiny a mnoho dalších variant. Drží-li agresor svou oběť v neustále finanční tísní a pod neustálou kontrolou finančních prostředků, není schopna agresora opustit. Z nedostatku finančních prostředků se oběť dostává do sociální izolace a tím se zvětšuje její závislost na agresorovi.

- **Sociální násilí**

Zaměřuje se na sociální postavení a prostředí oběti. Zahrnuje zákazy kontaktu s přáteli a rodinou s cílem sociálně oběť izolovat a jednostranně uplatňovat privilegia pachatele v rozhodování ve všech oblastech společného života, využívání dětí nebo jiných osob jako prostředku nátlaku na oběť a znemožňování oběti samostatně se pohybovat v sociálním prostředí. V případě, že ohrožená osoba ztratí kontakt s vnějším světem, nemá možnost prodiskutovat svůj problém a srovnávat, čímž u ní dochází k deformaci vnímání reality, a normou se pak stává to, co žije, tedy dennodenní násilí.

- **Sociální izolace**

Spočívá v omezeném nebo úplném zákazu styku s přáteli a příbuznými, zákazu telefonování a vycházení z domu. Pachatel rozhoduje i o tom, co si má oběť vzít na sebe a co je pro ni nejlepší. Toto jednání má za následek absolutní uzavření oběti, kdy je kontrolován celý její život.

- **Zastrašování**

Agresor používá výhrůžky, snaží se demonstrovat svoji sílu nad obětí zejména vyvoláním strachu, křikem, týráním zvířat či ničením majetku. Snaží se oběť zastrašit různými slovními výlevy, při kterých hrozí opuštěním rodiny, odnětím dětí, vraždou dětí, oběti nebo i vlastní sebevraždou.

- **Citové týrání**

Jedná se o permanentní nadávky, kritizování, vyvolávání pocitu viny za jakékoli situace, popírání faktu násilí tím, že oběť si vše vymýšlí nebo se jí jenom něco zdá. Pokouší se udělat z oběti trosku, která není schopná žádného citu.

- **Vydírání**

Hlavním nástrojem jsou v tomto případě děti, protože pachatel označuje oběť za špatného rodiče či prarodiče a navádí děti proti němu. Hrozí tím, že v případě odchodu je už nikdy neuvidí.¹⁰

2.4 Rozvoj domácího násilí

Domácí násilí se rozvíjí postupně, má svou dynamiku a cyklický průběh, kdy dochází k opakování a postupnému nárůstu intenzity útoků. Situace se stále zhoršuje a nelze očekávat, že by se mohla spontánně, bez vnějšího zásahu, zlepšit.¹¹

Počátek domácího násilí bývá pouze drobnějšího charakteru, kdy útoky násilné osoby bývají spíše verbální. Postupem času se útoky stupňují a dochází již i k fyzickému násilí. Tyto útoky jsou pouze občasné a po jejich skončení následují ze strany násilné osoby projevy lítosti, omluvy a sliby, že už se takové chování nebude opakovat a usmířením dochází k novému sblížení a zlepšení vztahu. Plynule dochází ke stupňování intenzity a četnosti útoků, přičemž doba klidu mezi jednotlivými incidenty se zkracuje a násilná osoba se již neomlouvá, neslibuje. Hrozí vysoké riziko

---

10 VOŇKOVÁ, J., SPOUSTOVÁ, I. *Domácí násilí: v českém právu z pohledu žen*. Praha, 2008, s. 194.

11 VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha, 2008, s. 641-642.

rozvoje syndromu adaptace na týrání. Tento stav lze charakterizovat v následujících bodech:¹²

- **utajení a bezmocnost** – týraná žena se násilného partnera bojí. Není schopna kontroly nad situací, je přesvědčena, že se nedokáže ubránit a má strach z partnera spojený s obavami z rozpadu rodiny a z potřeby chránit děti. To vše vede k zatajování či popírání situace,
- **adaptace na roli týrané ženy** – přijetí role oběti jako nevyhnutelné. Žena se snaží minimalizovat rizika konfliktu tím, že se násilné osobě snaží všemožně vyhovět. Oběť nevěří v možnost záchrany,
- **odhalení a popření** – k odhalení přispívá náhoda nebo snaha dětí oběti o nápravu situace. Je paradoxní, že žena se snaží situaci popírat i přes její odhalení a bojí se hledat pomoc, protože nemá kam jít a je přesvědčena, že by mohla celou situaci jenom zhoršit.

2.5 Příčiny domácího násilí

Vznik domácího násilí je podmíněn mnoha faktory a v každém konkrétním případě nelze jednoznačně stanovit jeho příčinu. Vždy se jedná o souhrn více vlivů, které k vzniku násilí vedly:¹³

- **společnost** – domácí násilí je ve společnosti podporováno a udržováno převládající hierarchií, která je založena na nadvládě a dominanci mužů, lhostejnosti okolí, neboť málokoho zajímá, co se děje za zavřenými dveřmi,
- **lokální** – nezaměstnanost, nízký příjem, nízká vzdělanost, nízký sociální status, požívání alkoholu či drog, sociální izolace,
- **rodinná výchova** – pachatelé domácího násilí jsou často lidé, kteří sami pocházejí z nefunkčního rodinného prostředí, kde například dominantní a násilnický otec vyvolává u dívek tendenci ztotožnit se s rolí oběti,
- **osobní charakteristiky agresora** – vycházejí z individuálních charakteristik pachatele, oběti a jejich vzájemné interakce. Je pravděpodobné, že sami pachatelé byli oběťmi násilí a okusili na sobě traumatizaci násilí.

---

12 VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha, 2008, s. 641-642.

13 ŠEVČÍK, D., ŠPATENKOVÁ, N., A KOL. *Domácí násilí*. Praha, 2011, s. 192.

Rizikovými faktory u pachatele jsou agresivita jako rys osobnosti, přítomnost poruchy osobnosti, požívání alkoholu či drog či negativní zkušenosti z dětství.

Dle publikace Huňkové, byly dříve považovány jedno-faktorové teorie :¹⁴

- **psychologické teorie** – soustřeďující se na osobnost a psychiku násilné osoby, kdy se přiklání, že vlivy prostředí mají vliv také na násilnou osobu, kdy za tyto vlivy lze považovat stres, alkohol, návykové látky,
- **biologicko-genetické teorie** – tato teorie pouze vysvětluje sklony k násilnému či agresivnímu chování,
- **sociologické teorie** – teorie inspirovaná feminismem, násilná osoba, resp. muž má převahu nad ženou.

2.6 Cyklus domácího násilí

Jednotlivé případy domácího násilí si jsou svým průběhem velmi podobné. Mezi nejmarkantnějšími znaky patří reviktimizace, tj. opakované stávání se obětí, v tomto případě domácího násilí. Toto násilí tedy představuje určitý cyklus, který se skládá ze tří oddělených a odlišných fází:¹⁵

- **fáze narůstání tenze** – zahrnuje mírné incidenty (verbální agrese - kritizování, nadávky, facky), u oběti se zvyšuje napětí a strach z možného násilí a oběť se snaží odvrátit budoucí eskalaci násilí,
- **fáze násilí** – relativně krátká fáze, která může trvat několik minut ale i hodin, v jejímž průběhu tenze z předchozí fáze eskaluje v otevřené násilí a může mít za následek zranění, případně až smrt,
- **fáze „líbánek“, klidu** – situace se uklidní, v průběhu této fáze se násilník omlouvá, slibuje, že násilí se už nebude opakovat, projevuje lítost nad svým chováním.¹⁶

---

14 HUŇKOVÁ, M., VOŇKOVÁ, J., *Domácí násilí z pohledu práva*. Stráž pod Ralskem, 2004, s. 14.

15 VARGOVÁ, B., VAVROŇOVÁ, M. *Od dobrého úmyslu k dobré spolupráci: manuál pro efektivní interdisciplinární spolupráci v případech domácího násilí*. [online]. Praha, 2014 [cit. 2014-11-10]. Dostupné z WWW:<<http://www.rosa-os.cz/informace-pro-pomahajici-profese/materiály-ke-stazeni>>.

16 VARGOVÁ, B., VAVROŇOVÁ, M. *Od dobrého úmyslu k dobré spolupráci: manuál pro efektivní interdisciplinární spolupráci v případech domácího násilí*. [online]. Praha, 2014 [cit. 2014-11-10]. Dostupné z WWW:<<http://www.rosa-os.cz/informace-pro-pomahajici-profese/materiály-ke-stazeni>>.

3 Pachatel domácího násilí

Neexistuje typický pachatel domácího násilí, kterého lze identifikovat a popsat. Ve společnosti stále přežívá mýtus, že se jedná o muže alkoholika, s nižším vzděláním a agresivními sklony. Často se ale pachateli stávají podnikatelé, manažeři a muži vysoce vzdělaní, případně s vysokým sociálním statutem.

Pachatel mívá často dvojí tvář, kdy na veřejnosti působí jako milý, obětavý partner a starostlivý otec a až v soukromí se z něj stává agresor. Jeho specifikem může být také fakt, že si často není vědom nezákonnosti svého jednání. Bývá si jist, že žena na něj nepodá trestní oznámení, protože ji má zcela pod kontrolou. Nepočítá ani s tím, že by mohl být za své chování potrestán.

Potenciálního násilníka lze již rozpoznat v začínajícím vztahu. Partner se například snaží ženu izolovat od jejích přátel a rodiny tím, že jí doprovází do zaměstnání a zpět domů. Stupňuje své požadavky na volný čas ženy, který chce celý trávit s ní. Postupně může začít shazovat její názory a ponižovat ji před jejích společnými přáteli. Tím zase vzrůstá její izolace a zároveň klesá její sebevědomí. Násilníci jsou velmi často rozpolcené osobnosti.¹⁷

3.1 Muži jako násilné osoby

Většina mužů není násilná, 12% tvoří občasní zneuživatelé a 8% mužů spadá do kategorie chronických domácích násilníků.¹⁸

Dle Špatenkové lze násilné muže rozdělit do následujících typologií.¹⁹

- **Kontrolor** – pro tohoto muže jsou ostatní lidé důležití pouze z hlediska, co pro něj mohou udělat. Oběť považuje za svůj majetek. K násilí dochází zpravidla při autonomním jednání oběti.
- **Obránce** – jeho cílem je úplná závislost oběti na jeho osobě. Bojí se, že by jej oběť mohla opustit, proto se snaží všem dokázat její neschopnost samostatně žít.

17 ŠEVČÍK, D., ŠPATENKOVÁ, N., A KOL. *Domácí násilí*. Praha, 2011, s. 61.

18 ČÍRTKOVÁ, L. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha, 2008, s. 37.

19 ŠEVČÍK, D., ŠPATENKOVÁ, N., A KOL. *Domácí násilí*. Praha, 2011, s. 70-71.

- **Validátor** - pochybuje sám o sobě. Jeho sebeúcta je závislá na reakci okolí, bojí se, že ho ostatní odmítnou, a proto se chová tak, že odmítnutí ostatními vyvolává. Oběť je tak stavěna do role někoho, kdo udržuje jeho sebeopojení.
- **Inkorporátor** – přivlastnění oběti u něho vyvolává určitý stupeň sebeúcty, ale i strachu, co se stane v případě, pokud od něj oběť odejde. Tyto obavy devalvují násilníkovu ego a vyvolávají silnou nejistotu.

3.2 Ženy jako násilné osoby

Ženy zdaleka nejsou něžnými bytostmi, dokážou být násilné a kruté.²⁰

Problematika žen jako agresorů domácího násilí je neprozkoumaná, což může pramenit ze skutečnosti, že feministický výzkum se zabýval pouze násilím na ženách a muži jako oběti byli (úmyslně) opomíjeni.

Zpravidla jsou uváděny dvě roviny násilného chování ve vztahu. Tyto roviny však popisují spíše důsledek násilného chování partnera a žena je stavěna do role oběti.²¹

- ženy útočící v sebeobraně,
- ženy, které násilnou osobu zabijí.

Vzhledem k okolnostem, že ženy jsou zpravidla menší tělesné konstrukce než muži, používají ženy při fyzickém napadení partnera zbraň. V takovém případě nemusí a ani nejde o zbraň v běžném významu (střelná, bodná sečná), ale zbraní se rozumí vše, čím lze učinit útok proti tělu důraznější. Z předchozích let boje proti domácímu násilí a také vlivem feministického přístupu, je v povědomí veřejnosti stále zakořeněna představa ženy jako tradiční oběti domácího násilí. Naopak kriminologický přístup k této problematice nabourává tento tradiční pohled na ženy a navzdory negativním feministickým postojům poukazuje na nové skutečnosti, které doprovází tento sociálně patologický jev.

20 ŠEVČÍK, D, ŠPATENKOVÁ, N., A KOL. *Domácí násilí*. Praha, 2011, s. 65.

21. ŠEVČÍK, D, ŠPATENKOVÁ, N., A KOL. *Domácí násilí*. Praha, 2011, s. 67.

4 Oběti domácího násilí

Obětí domácího násilí se může stát každý z nás a nezáleží na tom, zda máme vysoké vzdělání, pracovní úspěchy či dostatek finančních prostředků. Tyto sociální jistoty nikoho z nás neuchrání před tím, abychom se nestaly obětí domácího násilí. Přesto všechno však převažuje skutečnost, že muži páchají násilí na ženách a rodiče na dětech a nelze tedy mezi námi dělat žádné rozdíly. Taktéž nezáleží na národnosti, rase či náboženském vyznání. Mezi rizikové skupiny patří nejen ženy, ale také děti, senioři a postižení lidé. Oběť je tedy člověk, který se ohrožen nebezpečným útokem proti životu, zdraví anebo osobní svobodě.²²

Základní typy obětí

Rozlišujeme pět základních typů obětí:²³

- **zúčastňující se oběť** – násilná osoba a ohrožená osoba se dobře znají, vzájemný vztah ovlivňuje motivaci násilné osoby a hovoříme tedy o vztahových deliktech,
- **nezúčastňující oběť** – v těchto případech nedochází k vzájemnému působení mezi ohroženou osobou a násilnou osobou, ohrožená osoba své ohrožení prvotně nevnímá,
- **provokující oběť** – ohrožená osoba podcenila nebezpečnost situace a se svým provokujícím chování se nechtěně vystavila nebezpečí,
- **latentní oběť** – jedná se o tzv. klasické domácí násilí, násilí skryté za zdi domu. Na oběti je násilí páchané tedy zejména v domácnosti bez svědků,
- **nepravá oběť** – v tomto případě se jedná o náhodnou osobu, která se shodou okolností ocitla v nesprávnou dobu na nesprávném místě.

Ženy jako oběti domácího násilí

Násilí mužů na ženách je častým jevem, a právě ženy jsou tedy nejčastějšími oběťmi domácího násilí. V případech domácího násilí bývá fyzické násilí spojeno s psychickým, kdy je žena ponižována a zavražďována. Nezřídka se také připojuje sociální násilí v podobě omezování kontaktů s vnějším světem. Bohužel i v současné

---

22 GJURIČOVÁ, Š., KOCOURKOVÁ, J., KOUTEK, J., *Podoby násilí v rodině*. Praha, 2000, s. 22.

23 STŘÍLKOVÁ, P., FRYŠTÁK, M., *Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. Ostrava, 2009, s. 20-21.

době stále ještě přetrvává zlehčování problému ze strany veřejnosti a s tím spojených nepravd a mýtů. V souvislosti s ženami, jakožto oběťmi domácího násilí, hovoříme o tzv. syndromu týrané ženy.

Vznik syndromu týrané ženy je projevem selhání obranných mechanismů, které mohlo mít různé příčiny. Jednou z nich je obecná tendence žen zpracovávat své traumatické zážitky internalizujícím způsobem a dále přijímat, často zcela zbytečně a bezdůvodně, odpovědnost za vznik takové situace, obviňovat se za to a trestat se přijetím role oběti.²⁴

Obětí domácího násilí se může stát kterákoliv žena a nezáleží na jejím věku, dosaženém vzdělání ani postavení ve společnosti. Důvody, kdy se žena v dospělém věku stane obětí domácího násilí, lze hledat již v jejím dětství. Z tohoto tedy vyplývá, že žena, která byla jako dítě buď sama týrána, nebo byla u týrání své blízké osoby přítomna, se tak může snadněji stát obětí domácího násilí. Lze také předpokládat, že toto nebezpečné jednání považuje za zcela normální.²⁵

Muži jako oběti domácího násilí

V případě mužů je průběh domácího násilí, způsoby jeho prožívání a řešení totožné jako u žen. Tato skupina je v počtu obětí domácího násilí téměř zanedbatelná, ovšem velmi latentní. To je důsledek toho, že jen málokterý muž se nebojí či nestydí veřejně přiznat, že je svoji partnerkou týrán.²⁶

Senioři jako oběti domácího násilí

Senioři se stávají oběťmi svých dětí, vnoučat nebo jejich partnerů, a to většinou tehdy, když s nimi sdílí společnou domácnost. I toto násilí je často skryté, protože staří lidé mají zábrany se svěřováním svých problémům a důvodem může být i vlastní pocit viny.²⁷

---

24 VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha, 2008, s. 638.

25 ČECH, O., PODHORSKÁ, R., OTÁSKOVÁ, J., ŠÍMOVÁ, A., ZIMMELOVÁ, P. *Domácí násilí z pohledu pracovníků v oblasti sociálních služeb*. České Budějovice, 2011, s. 17.

26 ŠEVČÍK, D., ŠPATENKOVÁ, N., A KOL. *Domácí násilí*. Praha, 2011, s. 97.

27 ŠEVČÍK, D., ŠPATENKOVÁ, N., A KOL. *Domácí násilí*. Praha, 2011, s. 126.

Zdravotně postižení jako oběti domácího násilí

Zdravotně postižení patří mezi velmi snadné oběti zneužívání a týrání, neboť jejich schopnosti efektivně se bránit pachateli domácího násilí je velmi snížena. V důsledku jejich zdravotního stavu nemohou často ani rozpoznat a následně sdělit, že je jim ubližováno. To je ovlivňováno také jejich velmi omezenými sociálními kontakty. Převážně pobývají doma a jejich jedinými společníky jsou členové rodiny, ošetřovatelé či jiné osoby, na kterých jsou prakticky závislí. U mentálně postižených osob hraje nemalou roli také téměř bezmezná důvěra a téměř nulové zkušenosti v oblasti lidských zdrojů.²⁸

Děti jako oběti domácího násilí

Děti a ženy jsou nejčastějšími oběťmi domácího násilí. V souvislosti s dětmi hovoříme o tzv. syndromu CAN, neboli syndromu týraného, zneužívaného dítěte. U dětí je domácí násilí závažné zejména z toho důvodu, že jsou na agresorovi závislé daleko více, než kdyby se jednalo o jejich partnera. Nemohou se jen tak rozhodnout, že agresora opustí, navíc situaci příliš nerozumí a jsou na agresorovi daleko více závislé i citově. Děti jsou obětí domácího násilí i v případě, že se násilí nevztahuje přímo na jejich osobu. Už sama situace, kdy se v jejich rodině násilí vyskytuje, pro ně může znamenat trvalé psychické následky. Nerozumí této situaci, neumí si s ní poradit a přirozeně se bojí, což je pro ně samo o sobě zátěží. Následky pro děti jsou daleko větší než pro dospělého jedince. Po právní stránce jsou útoky na dítě kvalifikované jako ublížení na zdraví, týrání svěřené osoby, pohlavní zneužívání, opuštění dítěte atd.²⁹

4.1 Mýty a předsudky

V současné době informovanost české veřejnosti o problematice domácího násilí nedosahuje takové úrovně, aby se dalo říci, že je uspokojivá. Díky veřejným kampaním a médiím se však lidé různých věkových skupin dozvídají o dané problematice. Lze však předpokládat, že není dostatečná informovanost o domácím násilí a nadále

---

28 ŠEVČÍK, D., ŠPATENKOVÁ, N., A KOL. *Domácí násilí*. Praha, 2011, s. 112.

29 MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B., POKORNÁ, D., TOUFAROVÁ, M. *Partnerské násilí*, Praha, 2008, s. 92.

přetrvávají předsudky vůči obětem domácího násilí, kdy domácí násilí má mnoho tváří a podob, dále níže uvedeno v bodech:³⁰

- **Domácí násilí se týká jen sociálně slabších vrstev**

Domácí násilí se vyskytuje ve všech společenských vrstvách, nezáleží na vzdělání či ekonomické situaci.

- **Škoda rány, která padla vedle**

V mnoha případech není pachatel ochoten převzít zodpovědnost za násilí, takže obviňuje svou oběť. Ze strany pachatelů jsou známé časté výmluvy, že si za to může oběť sama, kdyby neprovokovala, tak by nebyla napadena. Vždy se jedná tedy o problém pachatele. Každý má právo žít bez strachu o svůj život.

- **K domácímu násilí dochází pod vlivem alkoholu**

Příčinou domácího násilí je také snaha získat plnou moc nad partnerem. Alkohol v těchto případech může fungovat jako tzv. startér.

- **Situace asi není tak strašná, jinak by partnerka od násilníka odešla**

V této situaci hraje roli ve většině případů rodina. Většina žen má strach odejít od násilníka z obavy, že by například přišly o své děti, nebo že by děti nesly následky svých rodičů. Dalším strachem odchodu od násilníka je také vidina špatné ekonomické situace a dalších negativních dopadů z důvodu ztráty pevného zázemí. V posledním případě je také to, že spousta obětí je již sociálně izolovaná.

- **Oběť a pachatele domácího násilí lze snadno poznat**

S tímto mýtem nelze v žádném případě souhlasit. Domácí násilí se odehrává za zdmi domova. Navenek se násilník většinou chová velice slušně, dobře vychází se svým okolím, svou agresi směřuje výhradně na oběť.

Oběť domácího násilí nelze tak lehce rozpoznat od běžných lidí. Většina obětí domácího násilí svá zranění maskuje či jinak vysvětluje její příčiny.

---

30 VITOUŠOVÁ,P., VEDRA,M. *Domácí násilí. Informace a praktické rady pro ohrožené osoby*. Praha, 2011, s. 6.

5 Domácí násilí z pohledu Policie České republiky

Policie České republiky je zejména represivní složka státu, tzn. že začíná působit tam, kde ostatní způsoby pomoci/nápravy chování již nestačí, a to až se jedná o činnost státních či nestátních subjektů. Na základě tohoto pojetí je činnost Policie České republiky zaměřena v současnosti na odhalení pachatele za jeho protiprávní jednání a na pomoc obětem až druhotně a omezeně – zejména právě kriminalizace pachatele, což nemusí být řešení vyhovující pro každý případ. Policie za současného právního stavu příliš neumí předcházet takovým případům, jakými je domácí násilí v jeho méně rozvinutých formách.

Pomoc oběti má formu zastavení násilí v určitém okamžiku, v určitých případech krátkodobého oddělení pachatele (zajištění, zadržení, vazba), odvoz oběti k lékařskému ošetření, rady osobní ochrany, doporučení jiné pomoci (občanské, psychologické poradny).³¹

Protože policie pracuje 24 hodin denně a s největší pravděpodobností je první, kdo přijde s oběťmi domácího násilí do styku. První kontakt mezi policií a obětí je rozhodující pro to, jak se oběť vyrovná se vzniklou situací a jak se z ní zotaví.

Domácí násilí je v České republice asi jedinou kategorií trestných činů, kdy pachatel bez obav a dobrovolně setrvává na místě činu. Naopak často prchá oběť bez prostředků. Pachatel ve většině případů nečeká za svůj čin žádné následky. Policista jako člověk s vysokou společenskou prestiží může dát svým profesionálním jednáním pachatelům najevo, že jejich pocit beztrestnosti je klamný, a že zřejmě budou za své jednání potrestáni.

Policisté jsou školeni k problematice dopadu násilné trestné činnosti na oběti a k zabezpečení informovanosti o jejich právech, a k problematice předání oběti do péče organizací, zajišťujících základní služby. Často se však ještě policie nechová dostatečně citlivě při jednání s emočně rozrušenými oběťmi, což snižuje jejich spokojenost a způsobuje pokles důvěry a ochoty oběti zapojit se do trestního procesu.

---

31 KOORDONA. *Působení policie ve věcech domácího násilí*. [online]. Praha, 2014 [cit. 2014-11-29]. Dostupné na WWW:<<http://koordona.cz/domaci-nasili/legislavita/35-pusobeni-policie-ve-vecech-domaciho-nasili.html>>.

Přijetí oznámení se znaky domácího násilí

V mnoha případech se domácí násilí oznamuje prostřednictvím telefonátu na linku 158, a to zejména proto, že se již nejedná o jediný incident, resp. první psychický či fyzický útok vůči lidské důstojnosti, toto jednání většinou vygraduje a ohrožená osoba využije této možnosti, resp. ihned a bezprostředně žádá o pomoc a volá na linku 158, kde požaduje pomoc, a také ji očekává. V minimálních případech dochází k oznámení na místních a obvodních oddělení.

Každý policista je vždy povinen přijmout oznámení incidentu (pokud není věcně příslušný, předá ihned oznámení věcně příslušnému policistovi), vyhodnotit hrozbu nebezpečí útoku a hrozbu zvláště závažného útoku, zajistit provedení všech nezbytných úkonů a získat k incidentu (např. cestou dozorčí služby nebo operačního střediska) maximum potřebných informací lustrací v dostupných evidencích (zejména v ETŘ, KSU, Událost a D-Zbraně) za účelem zjištění, zda u daných osob byl v minulosti řešen incident či vykázání, zda ohrožená nebo násilná osoba nejsou držiteli střelných zbraní či pachateli násilné trestné činnosti, případně relevantní skutečnosti. Zjištěné informace předá policista přijímající oznámení neprodleně policistům vyslaným na místo incidentu.³²

Policista ověří totožnost násilné a ohrožené osoby, nezúčastněných osob, oznamovatele incidentu, pokud jím není ohrožená osoba, svědků incidentu a zjištěné údaje zapíše do úředního záznamu.³³

Tyto prvotní údaje při přijetí tohoto oznámení jsou pro policisty vyslané na místo velmi důležité zejména proto, že před příjezdem na místo incidentu již vědí veškeré potřebné informace, které mohou poté využít při jednání s ohroženou či násilnou osobou. Jedna z důležitých lustrací je i to, že ohrožená či násilná osoba je držitelem střelné zbraně a může být tedy použita i proti zakročujícím policistům, nejedná se tedy jen o ochranu ohrožené osoby, ale také o ochranu zdraví a života policisty.

Výjezd policistů k případu se znaky domácího násilí

Při přijetí oznámení policisté na místo vyjíždějí v co nejkratší době. Je zapotřebí co nejrychleji zakročit na místě incidentu, kde dochází k fyzickému napadání ohrožené

---

32 Metodická příručka č. 1/2010, ředitele ředitelství pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k realizaci pokynu prezidenta č. 166/2009 o provádění vykázání ze dne 4. ledna 2010.

33 Metodická příručka č. 1/2010, ředitele ředitelství pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k realizaci pokynu prezidenta č. 166/2009 o provádění vykázání ze dne 4. ledna 2010.

osoby tak, aby již k dalšímu napadání nedošlo, a předejít dalším útokům na zdraví a život ohrožené osoby. Před výjezdem na místo incidentu se znaky domácího násilí je zapotřebí si domluvit taktiku zákroku. Kdo bude například jednat s ohroženou osobou. Doporučuje se, že pokud ohroženou osobou je žena, tak s ní jedná policistka z důvodu překonání komunikační bariéry.

Pro případ potřeby by každá hlídka, která vyjíždí k incidentu se znaky domácího násilí, měla být vybavena dokumentací potřebnou k řádné evidenci, resp. úřední záznam o incidentu se znaky domácího násilí, potvrzení o vykázání, poučení vykázané a ohrožené osoby a potvrzení o převzetí klíčů.

Prvotní úkony policistů na místě kde dochází k domácímu násilí

Policista při příjezdu k incidentu analyzuje situaci, zjišťuje zdravotní a emocionální stav oběti, pachatele a jejich chování, v případě potřeby využít donucovacího prostředku k ukončení protiprávního stavu. Zajistit bezpečí na místě pro všechny zúčastněné osoby (zajistit zbraně či předměty, které by mohly sloužit jako zbraň), zejména také chránit své bezpečí. Je zapotřebí od sebe oddělit jednotlivé strany incidentu. Ověřit totožnost účastníků a svědků události, tyto osoby je zapotřebí vytěžit odděleně.

Z důvodu ukončení dalšího napadání ohrožené osoby ze strany násilné osoby, k zamezení ovlivňování výpovědi ohrožené osoby násilnou osobu a uklidnění situace na místě incidentu, policista zajistí oddělení násilné osoby od ohrožené osoby co do viditelnosti a slyšitelnosti (pokud to je možné). Budou-li splněny podmínky podle právních předpisů, policista přijme opatření k omezení osobní svobody násilné osoby.³⁴

Ze strany policisty je také zapotřebí zjistit, zda se v místě incidentu nachází nezletilé děti. Zjistit v jakém jsou stavu a zda byly přítomny či dotčeny násilným jednáním. Policista dbá vždy na to, aby nezletilé děti byly odděleny od násilné osoby, v případě, že tohoto není možné dosáhnout, je zapotřebí zajistit pracovnice Městského úřadu z Odboru sociální právní ochrany dětí. V případě, kdy došlo ke zranění přítomných osob, policista zajistí jejich lékařské ošetření.³⁵

Po provedení úkonů na místě, je zapotřebí provést šetření v místě incidentu, a to zejména u rodinných příslušníků, sousedů, kamarádů či kamarádek, kdy je potřeba

---

34 Metodická příručka č. 1/2010, ředitele ředitelství pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k realizaci pokynu prezidenta č. 166/2009 o provádění vykázání ze dne 4. ledna 2010.

35 Metodická příručka č. 1/2010, ředitele ředitelství pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k realizaci pokynu prezidenta č. 166/2009 o provádění vykázání ze dne 4. ledna 2010.

se zaměřit, zda se někdo v okolí ohrožené osoby dozvěděl o domácí násilí páchaném na ohrožené osobě, či se ohrožená osoba někomu svěřila, že je na její osobě páchané psychické či fyzické násilí. Z tohoto provedeného šetření policista sepíše úřední záznam, který bude dále sloužit jako pomůcka, podklad, při rozhodování, zda se skutečně jedná o domácí násilí nebo ne.

Rozpoznání domácího násilí pomocí dotazníku SARA DN

Jedna se zásad o domácím násilí říká: „Nehledat domácí násilí za každou cenu tam, kde ve skutečnosti není, ale nepřehlédnout domácí násilí tam, kde opravdu je.“ Jak ovšem identifikovat domácí násilí od jiných forem násilí nebo od pouhých rozepří mezi manželi?

Při posuzování a odhalování domácího násilí je nutné vycházet ze čtyř základních znaků (dlouhodobost, eskalace, blízký vztah aktérů, soukromí). Policisté zasahující na místě události využívají dotazníku SARA DN. Tento dotazník je rozdělen do tří částí. První část je zaměřena na násilí k blízké osobě, druhá část se zabývá obecnými sklony násilné osoby k násilí a třetí část poukazuje na zranitelnost ohrožené osoby. Na základě tohoto vyplněného dotazníku a následných výpovědí, policista rozhodne, jedná-li se o domácí násilí či nikoliv.

Metoda SARA

Diagnostická metoda SARA (Spousal Assault Risk Assessment) vznikla v Kanadě a byla transformována pro práci policistů ve Švédsku. Odtud je šířena do dalších zemí. Na základě strukturovaného odborného přístupu může proškolená osoba při jejím použití zjistit rizikové faktory a kvalifikovaně odhadnout riziko dalšího domácího násilí.³⁶

Tato metoda je určena především policistům, kteří se dostanou do prvního kontaktu s ohroženou osobou. Využití metody SARA DN se předpokládá také u všech služeb v prvním kontaktu s osobou ohroženou domácím násilím, zejména služeb sociálních. V metodě jsou školeni poradci Bílého kruhu bezpečí, konzultanti DONA linky a policisté. BKB vydal „Pomůcku pro policisty“, která je součástí výcviku a bude využívána v přímém kontaktu s případem domácího násilí.

---

36 DONA LINKA. *Metoda SARA DN*. [online]. Praha, 2014 [cit. 2014-11-29]. Dostupné na WWW: <http://www.donalinka.cz/nova-praxe/metoda-sara-dn/>.

SARA DN obsahuje 15 strukturovaných otázek na rizikové faktory, z nichž pět otázek odhaluje rizikové faktory u násilné osoby v aktuálním vztahu, dalších pět umožní rychle zjistit rizikové faktory opět u násilné osoby v rámci obecných sklonů k násilí, tj. násilných projevů na veřejnosti. Posledních pět otázek pomáhá zjistit rizikové faktory týkající se zranitelnosti osoby ohrožené domácím násilím.

Proškolený uživatel metody SARA DN dokáže vyhodnotit aktuální situaci, odhadnout závažnost hrozby a přijmout opatření, která eliminují rizikovou situaci. Metoda SARA DN v rukou odborníků pomáhá určit strategii řízení tohoto rizika, vyvažuje občas se vyskytující subjektivní pocity profesionálů, zlepšuje jednotnost rozhodnutí, přispívá k lepší mezioborové komunikaci.

Škála doporučených opatření je rozmanitá, v případě menšího rizika to jsou poradenství, podpora, praktické rady, kontakty na místa pomoci, instrukce pro reakci na náhlou eskalaci násilí, bezpečnostní plán atd. V případě vysokého rizika to jsou opatření trestněprávní povahy, ochrana ohrožených osob (vazební stíhání, azyl) a pomoc ze strany sociálně právních služeb.

Vykázání násilné osoby ze společného obydlí

Nový způsob řešení domácího násilí přinesl zákon č.135/2006 Sb., ochrany před domácím násilím, který zakotvil nové oprávnění Policii ČR v podobě institutu vykázání. Od 1. ledna 2007 je policie oprávněna, zjistí-li, že se v daném případě jedná o domácí násilí, násilnou osobu ze společného obydlí vykázat. Vykázání je preventivním opatřením směřujícím k ochraně ohrožených osob.

Zjistí-li policie, že se v daném případě jedná o případ domácího násilí a hrozí zde také další útoky, je oprávněna násilnou osobu na místě ze společného obydlí vykázat a současně s tím jí zakáže vstup do společného obydlí a jeho bezprostředního okolí na dobu 10 dnů. Tato doba nemůže být v žádném případě zkrácena.

Při provádění úkonů souvisejících s vykázáním je policista povinen zajistit přítomnost neúčastněné osoby. Tuto povinnost však nemusí splnit, jestliže hrozí nebezpečí z prodlení, zejména pak v případě, pokud by v souvislosti se zajišťováním přítomnosti neúčastněné osoby bylo spojeno s nepřiměřenou čekací dobou. Neúčastněnou osobou přítom nemůže být policista.³⁷

---

³⁷ Metodická příručka č. 1/2010, ředitele ředitelství pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k realizaci pokynu prezidenta č. 166/2009 o provádění vykázání ze dne 4. ledna 2010.

Pokud vykázaná či ohrožená osoba odmítne podpisem stvrdit převzetí potvrzení o vykázání či poučení, nebo je odmítne převzít, policista to poznamená v potvrzení o vykázání.³⁸

Souhlas ohrožené osoby se nevyžaduje. Vykázaná osoba je povinna neprodleně opustit společné obydlí a vydat policii klíče od společného obydlí, pokud je odmítne vydat, uvede se důvod do potvrzení o vykázání. Před tím je jí umožněno si za přítomnosti policie vzít ze společného obydlí výlučně věci sloužící její osobní potřebě.³⁹

Policista jasně specifikuje prostor, na který se vykázání vztahuje, a to včetně rozsahu bezprostředního okolí společného obydlí, s přihlédnutím k potřebě ochrany ohrožené osoby.⁴⁰

Policie poskytne vykázané osobě informace o možnostech ubytování v daném místě, případně jí umožní si ubytování telefonicky zajistit z policejní služebny. Vykázanou osobu policisté poučí o jejích právech a povinnostech.

Do 24 hodin je pak vykázaná osoba oprávněna si za asistence policie vyzvednout další osobní věci nebo věci nezbytné pro podnikání či výkon povolání. Ohrožená osoba je policií poučena o možnosti využití psychologických, sociálních nebo jiných služeb v oblasti pomoci obětem násilí. Policie předá ohrožené osobě kontakty na pomáhající instituce v místě bydliště a kontakty na linky s nepřetržitým provozem. Dále poučí ohroženou osobu o možnosti podat návrh soudu na vydání předběžného opatření. Do 3 dnů od vydání rozhodnutí o vykázání policie provede kontrolu, zda rozhodnutí o vykázání dodržuje vykázaná i ohrožená osoba. Oběť domácího násilí může podat návrh soudu, aby vydal předběžné opatření. Soud o tomto návrhu rozhodne do 48 hodin a může násilné osobě uložit zejména, aby dočasně opustila byt nebo dům společně obývaný s ohroženou osobou, jakož i jeho bezprostřední okolí, nebo do něj nevstupovala a aby se zdržela setkávání s ohroženou osobou a navazování kontaktů s ní.

---

38 Metodická příručka č. 1/2010, ředitele ředitelství pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k realizaci pokynu prezidenta č. 166/2009 o provádění vykázání ze dne 4. ledna 2010.

39 ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, s. 4096-4097.

40 Metodická příručka č. 1/2010, ředitele ředitelství pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k realizaci pokynu prezidenta č. 166/2009 o provádění vykázání ze dne 4. ledna 2010.

Oběti domácího násilí se mohou také samy obrátit na intervenční centra, v nichž pracují speciálně vyškolení pracovníci. Dále se mohou obrátit na neziskové organizace poskytující pomoc obětem domácího násilí.

Do 24 hodin od vstupu policisty do společného obydlí zašle policista kopii úředního záznamu o vykázání příslušnému intervenčnímu centru a soudu, který je příslušný k rozhodnutí o návrhu na vydání předběžného opatření podle občanského soudního řádu.⁴¹ V případě, kdy je při domácím násilí přítomné nezletilé dítě nebo žije ve společné domácnosti, kde dochází k domácímu násilí, policista zašle úřední záznam o vykázání příslušnému Odboru sociální právní péče o dítě.

Postup při vykázání ve zvláštních případech

Dojde-li k domácímu násilí mimo společné obydlí, jako například v hotelu či na chalupě, jsou-li splněny podmínky pro vykázání, policista vykáže násilnou osobu ze společného obydlí, resp. z místa, kde ohrožená a násilná osoba spolu žijí a nikoliv z prostoru kde tyto osoby pobývají pouze přechodně či krátkodobě.⁴²

Je-li násilnou osobou nezletilý (osoba mladší 18 let) a jsou-li dány důvody pro vykázání, policista ji vykáže a předá orgánu sociálně právní ochrany dětí.

Je-li ohroženou osobou osoba vysokého věku, nemohoucí nebo nemocná osoba, která je odkázána na péči a pomoc vykázané osoby a nemůže-li péči či pomoc ohrožené osobě poskytnout jiná vhodná osoba, je policista povinen uvědomit příslušný odbor sociální péče obecního (městského) úřadu. V případě, že k vykázání dojde v pozdních hodinách, ta policista ohroženou osobu převezve do zdravotnického zařízení a jak je to jen možné, vyrozumí o učiněných opatření příslušný odbor sociální péče obecního či městského úřadu.⁴³

V případě, že násilnou osobou, která má být ze společného obydlí vykázána, bude matka malého dítěte, zhodnotí policie situaci podle konkrétních okolností a ponechá dítě v péči druhého rodiče, je-li to možné, kontaktuje další příbuzné (prarodiče apod.) a není-li možné zajistit osobu, která se o dítě postará, uvědomí orgán sociálně-právní ochrany dětí (to ostatně provede vždy, je-li ve společném obydlí nezletilé dítě).

---

41 ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, s. 4096-4097.

42 Metodická příručka č. 1/2010, ředitele ředitelství pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k realizaci pokynu prezidenta č. 166/2009 o provádění vykázání ze dne 4. ledna 2010.

43 Metodická příručka č. 1/2010, ředitele ředitelství pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k realizaci pokynu prezidenta č. 166/2009 o provádění vykázání ze dne 4. ledna 2010.

Činnost policisty po vykázání

- 1) Policista po vykázání⁴⁴
  - a) předá ohrožené osobě informace o institucích, které poskytují pomoc obětem domácího násilí, včetně příslušného intervenčního centra, a to i v případě, že k vykázání nedošlo; za vyhotovení seznamu institucí v místě bydliště a nejbližším okolí, včetně kontaktů na tyto instituce, je odpovědný nadřízený služební funkcionář s personální pravomocí,
  - b) poskytne vykázané osobě bez zbytečného odkladu informace o možnostech jejího dalšího ubytování a v souvislosti s tím i nezbytnou součinnost, zejména jí předá seznam ubytovacích zařízení v místě bydliště a nejbližším okolí, za jehož vyhotovení je odpovědný nadřízený služební funkcionář s personální pravomocí, dále např. umožní vykázané osobě, aby si z policejní služebny telefonicky zajistila jiné ubytování.
- 2) Pokud došlo v průběhu vykázání k jakékoliv změně, např. k ukončení vykázání nebo k prodloužení 10 denní lhůty v důsledku podání návrhu na předběžné opatření, musí ten, kdo změnu provedl zajistit, aby byla neprodleně informována vykázaná i ohrožená osoba, příslušný soud, který bude rozhodovat v případě podání návrhu na předběžné opatření, příslušné intervenční centrum a pokud žily s vykázanou a ohroženou osobou ve společné domácnosti nezletilé děti, orgán sociálně-právní ochrany dětí a policista, který vykázání zpracovává.

5.1 Legislativa

Domácí násilí nikdy nebylo v českém právu normativně definováno. Nedá se ale tvrdit, že by násilné osoby, pachatelé domácího násilí, nebyli postihováni. Vyšlo-li násilí najevo a byla-li naplněna skutková podstata trestného činu, byly osoby dopouštějící se domácího násilí postihovány dle platné legislativy.

V současné době je problematika domácího násilí (zejména díky neziskovým organizacím, které se od počátku devadesátých let minulého století zabývají domácím násilím) zakotvena i v legislativě České republiky a to v občanském, rodinném, přestupkovém a zejména trestním právu.

---

⁴⁴ Metodická příručka č. 1/2010, ředitele ředitelství pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k realizaci pokynu prezidenta č. 166/2009 o provádění vykázání ze dne 4. ledna 2010.

První krok v boji proti domácímu násilí představovala novelizace trestního zákona. Novelou trestního zákona č.91/2004Sb. vstoupila s účinností od 1. 6. 2004 do trestního zákona pod ustanovením § 215a.

§ 215a Týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě⁴⁵

Kdo týrá osobu blízkou nebo jinou osobu žijící s ním ve společně obývaném bytě nebo domě, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.

Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán

- 1) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 zvláště surovým způsobem nebo na více osobách, nebo
- 2) pokračuje-li páchaní takového činu po delší dobu.

Ustanovení tohoto paragrafu postihuje konkrétně domácí násilí, přestože v něm není tento pojem uveden. Jednotlivé formy domácího násilí jsou zde obsaženy v pojmu týrání.

Od 1. ledna 2010 nabyl účinnosti trestní zákoník č. 40/2009 Sb. V tomto novém zákoníku došlo v paragrafovém znění k následujícím změnám (v závorce původní znění § 215a zák. č.140/1960Sb.):

§ 199 (§ 215a) Týrání osoby žijící ve společném obydlí⁴⁶

(nahrazeno: ve společně obývaném bytě nebo domě)

- 1) Kdo týrá osobu blízkou nebo jinou osobu žijící s ním ve společném obydlí, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až čtyři léta. (nahrazeno: ve společně obývaném bytě nebo domě, nahrazeno až na 3 léta)
- 2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,
  - a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 zvláště surovým nebo trýznivým způsobem, (původně 1. část písm. a))
  - b) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví,
  - c) spáchá-li takový čin nejméně na dvou osobách, nebo (původně II. část písm. a))
  - d) páchá-li takový čin po delší dobu (původně písm. b), nahrazeno: pokračuje-li v páchání)

---

45 JELÍNEK, J., a kol. *Trestní zákoník a trestí řád s poznámkami a judikaturou*. Praha, 2009. s. 1216.

46 JELÍNEK, J., a kol. *Trestní zákon a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. Praha, 2009. s. 1135.

- 3) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedený v odstavci 1
  - a) těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob, nebo
  - b) smrt.

Další nejběžnější trestné činy (přečiny a zločiny), kterými se daly a dají postihovat některé formy domácího násilí, kterých se pachatel může dopustit na oběti.

- § 196 – Zanedbání povinné výživy.
- § 198 – Týrání svěřené osoby.
- § 145, § 146 – Těžké ublížení na zdraví, Ublížení na zdraví.
- § 175 – Vydírání.
- § 185 – Znásilnění.

Mezi další ustanovení trestního zákoníku vztahující se k domácímu násilí by se mohly zařadit například: § 140 - Vražda, § 171 - Omezování osobní svobody, § 170 - Zbavení osobní svobody, § 177 – Útisk, apod.⁴⁷

Významným krokem v boji proti domácímu násilí bylo přijetí zákona č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím.

Tento zákon znamenal vůbec první nejrozsáhlejší legislativní změny v boji proti domácímu násilí. Zákon, jenž novelizuje pět zákonů (účinnost od 1. ledna 2007), přinesl dvě nové nejpodstatnější změny: zavedení institutu vykázaní a zřízení intervenčních center. Účelem tohoto zákona je prevence a ochrana oběti domácího násilí a propojení činnosti policie se sociálními službami a s justicí. Zákon je zaměřen jak na prevenci domácího násilí, tak i na pomoc obětem domácího násilí.

Policisté v rámci své kompetence mají širší možnosti, jak postupovat vůči násilné osobě včas, tedy ještě než dojde k závažnému zranění oběti. Reguluje totiž povinnost v oblasti sociálních služeb. Vznikají intervenční centra, která nebudou poskytovat po obsahové stránce zcela nové činnosti intervenční a poradenské, ale budou tak činit nově zejména po stránce procesní. Procedury jsou zákonem přesně upraveny.

---

⁴⁷ JELÍNEK, J., a kol. *Trestní zákoník a trestí řád s poznámkami a judikaturou*. Praha, 2009. s. 1216.

Novost spočívá ve vytvoření intervenčních center, jakýchsi míst opory pro oběti, které byly v přímém kontaktu s policií. Pokud policie použije na místě domácího násilí vykazání, bude ohrožující osoba na dobu 10 dnů vykazána ze společného obydlí. Policie automaticky poskytne informace, že použila institut vykazání právě na intervenční centrum. Smysl nového zákona spočívá v tom, že problém domácího násilí nemůže vyřešit jedna osoba ani jedna instituce. Je potřeba dobře vyladěné spolupráce a zákon vytváří zákonné podmínky pro funkční spolupráci. Musí samozřejmě přihlížet k řadě záležitostí, například ochrana osobních údajů apod. Intervenční centra budou policií vyrozuměna, že v bytě zůstává týraná osoba. Hlavní úkol intervenčního centra spočívá v tom, aby oběť domácího násilí postavilo na nohy, dalo jí podporu, aby oběť obnovila své síly pro řešení problému domácího násilí. Intervenční centra dávají psychologickou, právní a sociální podporu tam, kde je to zapotřebí, zvláštního postupu je třeba například v rodině, kde jsou postiženy i děti.⁴⁸

5.2 Organizace poskytující pomoc obětem domácího násilí

Domácí násilí je celosvětový problém, který vyžaduje čím dál větší pozornost a zaměření různých neziskových organizací v boji proti němu. V České republice v současné době působí několik neziskových organizací pomáhající obětem domácího násilí. Tyto organizace poskytují bezplatně rady, ubytování, kontakt s úřady a mimo jiné také právní pomoc obětem domácího násilí.

K nejvýznamnějším organizacím, zabývajícím se pomocí obětem domácího násilí v České republice patří:

B K B – Bílý kruh bezpečí

Bílý kruh bezpečí je občanské sdružení s působností po celé České republice. Posláním Bílého kruhu bezpečí je zejména poskytnout přímou pomoc obětem a svědkům trestných činů, podílet se na prevenci kriminality a usilovat o zlepšení práv a postavení poškozených v trestním řízení.

Své bezplatné služby poskytuje v sedmi poradnách (v Brně, Liberci, Olomouci, Pardubicích, Plzni, Praze a v Ostravě).

---

⁴⁸ ČÍRTKOVÁ, L. *Policejní psychologie*. Plzeň, 2006, s. 45.

Pro pomoc obětem domácího násilí je zřízena NONSTOP linka Bílého kruhu bezpečí na telefonním čísle 257 317 110 nebo DONA linka 251 511 313. Zde jsou obětem domácího násilí, svědkům či ostatním lidem poskytovány informace.

Dále jsou zřízeny internetové stránky, kde se oběť domácího násilí či oběť trestného činu dozví odborné rady, tyto stránky jsou www.donalinka.cz a www.domacinasili.cz.⁴⁹

R O S A

Je nestátní nezisková organizace specializující se na pomoc obětem domácího násilí a prevenci domácího násilí, která vznikla v roce 1993. Její cílovou skupinou jsou zejména ženy, kterým organizace poskytuje jednorázové i dlouhodobé psychosociální a právní poradenství.

Tato organizace ženám a jejich dětem poskytuje ubytování v azylových domech.

Pro krizovou pomoc mohou oběti domácího násilí využít telefonní číslo 241 432 466 nebo 602 246 102. Mimo jiné jsou zřízeny i internetové stránky, a to www.rosa-os.cz.⁵⁰

profem o.p.s.

Tato nezisková organizace založena v roce 1993 poskytuje poradenské služby a konzultace ženským projektům a organizacím. Věnuje se politickému lobbingu v oblasti násilí na ženách, publikační činnosti, ale zejména bezplatnému právnímu poradenství obětem domácího násilí na telefonním čísle 224 910 744.

Dále má tato organizace zřízeny internetové stránky www.profem.cz.⁵¹

Spondea

Tato obecně prospěšná společnost, založená v roce 1998, má hlavní poslání zlepšovat kvalitu života dětí, mladých lidí a osob ohrožených domácím násilím. Jejím cílem je podpořit klienty při řešení obtížných životních situací a opětovného začlenění do společnosti.

---

49 DONA LINKA. *Základní informace*. [online]. Praha, 2014 [cit. 2014-11-26]. Dostupné na WWW: <<http://www.donalinka.cz/dona-linka/zakladni-informace>>.

50 ROSA. *Pomoc obětem domácího násilí*. [online]. Praha, 2014 [cit. 2014-11-26]. Dostupné na WWW: <<http://rosa-os.cz/home/historie-nasi-organizace/>>.

51 PROFEM. *Pomoc obětem domácího násilí*. [online]. Praha, 2014 [cit. 2014-11-26]. Dostupné na WWW: <<http://www.profem.cz/o-profem.aspx>>.

Spondea provozuje krizovou telefonní linku 541 235 511 nebo 608 118 088, dále také internetové stránky na www.spondea.cz.⁵²

Acorus, občanské sdružení

Toto občanské sdružení se sídlem v Praze vzniklo v roce 1997. Poskytuje osobám ohroženým domácím násilím pomoc v nepříznivé sociální situaci.

Tato pomoc je poskytována prostřednictvím:

- azylový dům (tato služba je zaměřena na poskytnutí přechodného bydlení a odborné pomoci pro překonání nepříznivé sociální situace),
- krizová pomoc (krátkodobá odborná pomoc spojená s ubytováním),
- odborné sociální poradenství (bezplatná ambulantní nebo terénní pomoc osobám v nepříznivé sociální situaci vzniklé v důsledku domácího násilí).

Občanské sdružení provozuje nonstop telefonní linku 283 892 772 a dále také internetové stránky www.acorus.cz.⁵³

Liga lidských práv

Společnost založena v roce 2002 v Brně a v Praze. Vizí ligy je společnost, kde jsou v běžném životě dodržována lidská práva a v případě jejich porušení se jednotlivec může účinně bránit. Liga lidských práv se specializuje na ochranu lidských práv garantovanou Listinou základních práv a svobod a na právní poradenství klientů.

Z programu Ligy zaměřený na pomoc obětem domácího násilí, se v roce 2007 rozvinula samostatná organizace Persefona o.s. poskytující v této oblasti komplexní servis. Občanské sdružení působí zejména v Brně a v Jihomoravském kraji. Poskytuje komplexní pomoc obětem domácího násilí a zároveň doplňkovou právní a psychologickou pomoc obětem znásilnění a sexuálního zneužívání. Tato služba je poskytována jak mužům, tak i ženám. Persefona o.s. provozuje telefonní linku 545 245 996 a internetové stránky www.persefona.cz.⁵⁴

---

52 SPONDEA. *Veřejný závazek naší organizace*. [online]. Praha, 2014 [cit. 2014-11-26]. Dostupné na WWW: <<http://spondea.cz/odborna-verejnost/o-nas/verejny-zavazek/>>.

53 ACORUS. *Poslání naší organizace*. [online]. Praha, 2014 [cit. 2014-11-26]. Dostupné na WWW: <<http://www.acorus.cz/cz/o-nas/poslani.html>>.

54 PERSEFONA. *Kdo jsme*. [online]. Praha, 2014 [cit. 2014-11-26]. Dostupné na WWW: <<http://persefona.cz/kdo-jsme.php>>.

Kromě zde uvedených organizací působí v České republice mnoho dalších organizací. Mezi nejvýznamnější však patří Bílý kruh bezpečí a DONA linka.

Mezi další instituce pomoci obětem domácího násilí musíme samozřejmě zařadit i státní instituce jako městskou a státní policii, odbory sociální právní péče dětí, praktické lékaře, manželské a občanské poradny a řadu dalších institucí podílejících se na poskytování pomoci a poradenství v případech domácího násilí.

Mimo jiné musíme i zohlednit práci Intervenčních center, jejichž posláním je poskytování odborné pomoci a podpory osobám, které jsou ohroženy násilným chováním ze strany osoby blízké nebo osoby, která s nimi žije ve společném obydlí, a které se díky vlivu domácího násilí dostaly do sociálně nepříznivé situace. Pomocí sociálního poradenství a sociálně terapeutických činností zvyšuje soběstačnost uživatele služby při uplatňování svých práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí s cílem nabytí dovednosti tuto situaci řešit vlastními silami nebo jí předcházet. Služba Intervenčních center je poskytována s důrazem na zachování lidské důstojnosti klienta a zajištění dodržování lidských práv a svobod.⁵⁵

Intervenční centrum je nedílnou součástí institucí pomáhajícím obětem domácího násilí. V každém kraji se nachází Intervenční centrum, které je k dispozici obětem domácího násilí 24 hodin denně.⁵⁶

55INTERVENČNÍ CENTRA. *Intervenční centrum*. [online]. Praha, 2014 [cit. 2014-11-26]. Dostupné na WWW: <<http://intervencni-centrum.cipslk.cz/>>.

56DOMÁCÍ NÁSILÍ. *Kontakt pro veřejnost*. [online]. Praha, 2014 [cit. 2014-11-26]. Dostupné na WWW: <<http://www.domacinasili.cz/intervencni-centra/adresar-intervencnich-center-cr-kontakty-pro-verejnost/>>.

Praktická část

6 Cíl praktické části

Cílem bakalářské práce je v teoretické části charakterizovat strukturu domácího násilí, jak je chápáno v naší společnosti a zejména poskytnout základní informace o problematice domácího násilí, vymežit jeho definici, základní znaky a definovat podoby a formy páchaného násilí, dále upozornit na nejčastější mylné předsudky zakořeněné v naší společnosti. Byly též zmapovány instituce a možnosti pomoci obětem domácího násilí se současně platnou legislativou. Bakalářská práce poukazuje na problematiku domácího násilí jako celku.

V praktické části bakalářské práce byl proveden sociologický průzkum, který bezprostředně navazuje na teoretickou část práce. Hlavním cílem tohoto sociologického průzkumu bylo získání poznatků ke stanovení míry informovanosti osob různých věkových skupin o domácím násilí na území okresu Semily a byl především orientován na získání poznatků o obecném povědomí o domácím násilí, tzn. zda respondenti znají formy domácího násilí, co je hlavní příčinou domácího násilí, kdo se může stát obětí domácího násilí a kde hledat pomoc. Mimo jiné sociologický průzkum poukazuje, zda respondent má vlastní zkušenosti s domácím násilím, a to ať z vlastní zkušenosti nebo ze svého okolí.

Získané poznatky mohou posloužit preventivně informační skupině Policie České republiky ke stanovení míry informovanosti o domácím násilí a realizaci programu prevence před domácím násilím.

6.1 Stanovení předpokladů

1. Lze předpokládat, že 100% respondentů daných věkových skupin, se již s pojmem domácího násilí setkala a ví, co si pod tímto pojmem představit (ověřováno pomocí dotazníku – položka č. 4 – 8).

2. Lze předpokládat, že 100% respondentů daných věkových skupin neví, jaké jsou základní znaky a formy domácího násilí. (ověřováno pomocí dotazníku – položka č. 9 – 10).
3. Lze předpokládat, že 90% respondentů daných věkových skupin označí fyzické násilí za formu nejčastěji vyskytující při domácím násilí. (ověřováno pomocí dotazníku – položka č.11).
4. Lze předpokládat, že 90% respondentů daných věkových skupin označí jako nejčastější příčinu domácího násilí závislost na alkoholu. (ověřováno pomocí dotazníku – položka č. 12).
5. Lze předpokládat, že 70% respondentů daných věkových skupin, nezná organizace pomáhající obětem domácího násilí (ověřováno pomocí dotazníku – položka č. 15).

6.2 Metody výzkumu

Pro dosažení cíle praktické části a ověření stanovených předpokladů byla v první řadě zvolena technika dotazníku. Ze sociologického hlediska se jedná o výzkum kvantitativní. Pomocí tohoto dotazníku byl proveden průzkum k získání poznatků o obecném povědomí o problematice domácího násilí. Jednalo se o zcela anonymní záležitost.

V dotazníku byla od respondentů zjišťována pouze měkká data. Dotazník byl sestaven s variabilním složením otázek i možností odpovědí pro jednotlivé výběrové soubory, přičemž otázky byly kladeny jak uzavřené, nabízející alternativní nebo výběrové odpovědi, tak i otevřené, zejména číslo otázky 10 a 15, které mají vyšší vypovídající hodnotu. Otázky byly formulovány tak, aby získaná data, která lze vyhodnotit, kvantitativně poskytovala především zdroj pro jejich kvalitativní analýzu.

Dotazník (viz. příloha číslo 1) byl strukturován tak, aby co nejvíce odpovídal účelu praktické části bakalářské práce. Otázky nabízí předem vypracované odpovědi dávající respondentovi možnost přiklonit se pouze k jedné odpovědi, která odpovídá realitě, shoduje se s jeho názorem, je správná nebo mu nejbližší. Pouze několik otázek nabízí možnost volných odpovědí. Dotazník je rozdělen na pět částí:

- 1. Část osobní:** zjišťuje základní fyzické a demografická data o respondentech – pohlaví, věk, postavení (otázky č. 1 – 3).
- 2. Část informační:** zjišťuje obecné povědomí respondentů o pojmu domácího násilí, tzn. zda-li o domácím násilí slyšeli, co si pod tímto pojmem představují a jak často se s ním setkávají a kde se o něm dozvěděli (otázky č. 4 – 7).
- 3. Část vědomostní:** ověřuje znalosti respondentů v oblasti domácího násilí. Tyto otázky pokrývají základní znalosti (mimo mnoha dalších), které by respondenti měli mít. Zde jsou užity otevřené a kombinované otázky, které mají ověřit znalosti s vyšší vypovídající hodnotou (otázky č. 8 - 15).
- 4. Část praktická:** úvodní otázka se dotazuje na osobní zkušenosti s domácím násilím, ať již vlastní nebo ze svého okolí. Další otázka zjišťuje, zda-li by si respondent nechal líbit být obětí domácího násilí a také, zda informovanost o domácím násilí je dostatečná (otázky č. 16 – 20).
- 5. Část závěrečná:** má pouze jednu otázku, a to na srozumitelnost položených otázek s cílem zjistit, zda respondenti otázky dobře pochopili a našli v nabízených odpovědích prostor pro svoji odpověď (otázka č. 21).

Tímto způsobem bylo rozdáno celkem 90 dotazníků, přičemž jejich návratnost byla v tomto konkrétním případě 100%. Takovéto návratnosti bylo dosaženo osobním provedením průzkumu. Všechny rozdané dotazníky byly ihned po vyplnění vráceny.

6.3 Popis zkoumaného vzorku

Zkoumaný vzorek pro dotazníkové šetření byl tvořen osobami různých věkových skupin na území okresu Semily. Pro provedení dotazníkového šetření byly zvoleny osoby různých věkových skupin, jak uvedeno v kapitole 6.3, a to osoby ve věku 15 – 25 let, 26 – 50 let a 51 – 70 let. Bylo osloveno 90 respondentů, tedy 30 respondentů na každou věkovou skupinu, kdy respondenti byli rozděleni na muže a ženy. Tímto došlo k zajištění záměrného vzorku respondentů pro získání objektivních informací sloužících jako zdroj pro provedení průzkumu.

1. Věková skupina 15 – 25 let

Vágnerová⁵⁷ řadí tento věk do období dospívání nebo-li adolescence. Období dospívání je přechodnou dobou mezi dětstvím a dospělostí. Zahrnuje dekádu života od 10 do 20 let. V tomto období dochází ke komplexní proměně osobnosti ve všech oblastech: somatické, psychické a sociální. Toto období je označeno jako fáze hledání a vytváření vlastní identity. Součástí identity jsou rovněž vztahy k jiným lidem, člověk se definuje také tím, ke komu patří, ať už jsou to rodiče, přátelé či partner.

Období pozdní adolescence je fází o přechodu dospělosti, z tohoto vyplývají typické znaky socializace, kdy je jedinec čím dál častěji akceptován jako dospělý. Starší adolescent je zletilý, způsobilý k právním úkonům a tudíž mnohem svobodnější. V této době se již může samostatně rozhodovat, uzavřít manželství, různé smlouvy a připravovat se na profesní roli či jí již vykonávat.⁵⁸ Věková skupina mezi 20 až 25 lety se nazývá obdobím mladé dospělosti.

2. Věková skupina 26 – 50 let

Vágnerová⁵⁹ tento věk řadí do období mladé dospělosti. Zahrnuje dekádu života od 20 do 40 let. V tomto období dochází k zásadním mezníkům: dosažení stabilnějšího profesního postavení, uzavření manželství a zplození dětí. Rozvíjí se i praktická inteligence a dochází k harmonizaci racionálního a emočního hodnocení. V mladé dospělosti se stabilizuje emoční prožívání a zlepšuje se schopnost emoční regulace. V tomto období člověk získává nejvíce zkušeností, se kterými je již schopen pracovat, vyhodnocovat je a hledat správnou variantu, jakožto sám za sebe rozhodovat. Věková skupina mezi 51 – 70 lety se nazývá obdobím starší dospělosti a období raného stáří.

3. Věková skupina od 51 – 70 lety

Vágnerová⁶⁰ tento věk řadí do starší dospělosti a raného stáří, přičemž období raného stáří začíná v 60 letech a končí v 70 letech. Ve věku po 50 letech člověk mění postoj k vlastnímu životu. Stárnoucí člověk splnil většinu vývojových úkolů

---

57 VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie I.* Praha, 2005, s. 321.

58 VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie I.* Praha, 2005, s. 348.

59 VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie II.* Praha, 2007, s. 27.

60 VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie II.* Praha, 2007, s. 259.

a připravuje se na další životní fázi. Stárnoucí lidé dosahují úrovně moudrosti, zkušeností a emoční zralost se projevuje především nárůstem ovládnání vlastních emocí a schopností udržet přijatelného ladění. Ve starším věku dochází pod vlivem změny způsobu života k proměně sociálních dovedností. Mění se způsob komunikace i morálního uvažování, starší věk přináší redukci sociálních rolí.⁶¹ Pro danou věkovou skupinu je již velmi důležitá rodina a soužití s partnerem. Život starších lidí se již odehrává v určitém teritoriu, který může mít různý rozsah. Nejvýznamnějším je skoro vždy teritorium vlastního bytu.

Různé věkové skupiny respondentů byly zvoleny z důvodu vzájemné prolínivosti, kdy lze provedeným sociologickým průzkumem předpokládat vysokou hodnotu provedeného průzkumu.

6.4 Průběh průzkumu a posouzení dotazníků

Průzkum byl proveden v časovém rozmezí 3 měsíců, a to od listopadu 2014 do ledna 2015. Při prováděném průzkumu věkové hranice 15 – 25 let byl osloven ředitel víceletého gymnázia v Semilech, který na žádost o provedení dotazníkového šetření v dané škole s tímto bez námitek souhlasil. Dotazníkové šetření bylo provedeno osobně v konkrétním domluveném termínu a vždy za přítomnosti vyučujících. Mezi studenty byl proveden pouze výběr týkající se věku a pohlaví, resp. dívky a chlapci. Ředitel gymnázia poskytl dostatek prostoru jak pro samotné vyplnění dotazníku ze strany studentů, tak pro uvedení do problematiky, vysvětlení případných nejasností a zodpovězení dotazů respondentů. Všechny rozdané dotazníky byly následně po vyplnění vráceny zpět. Zároveň byly dotazníky rozdány i mezi pedagogy gymnázia, kteří dotazníky s ochotou vyplnili. Mimo jiné jim byly na jejich žádost předány dotazníky i pro členy jejich rodiny. Ostatní dotazníkové šetření bylo provedeno v knihovně v Semilech u náhodně vybraných osob. Lze konstatovat jejich ochotu dotazníky vypracovat a některým byla při vyplňování vysvětlena daná problematika a nabídnuta případná pomoc při domácím násilí. Zhruba 20% dotazníků bylo rozdáno mezi přátele, kteří dotazníky v dané době vyplnili.

---

61 VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie II*. Praha, 2007, s. 367.

V průběhu měsíce ledna a února 2015 byly získané dotazníky překontrolovány a vyhodnoceny. Ve většině případů byly dotazníky vyplněny správně, pouze v některých otázkách se vyskytly pouze drobné nedostatky:

u věkové hranice 15 – 25 let

- jeden z respondentů u otázky č.17 uvedl, že byl přítomen při domácím násilí, kdy jako svědek přihlížel šikaně spolužáka ze strany učitele – tato odpověď byla vyhodnocena jako neplatná odpověď a nebyl na ni dále brán zřetel,
- jeden z respondentů u otázky č. 10 a 11 neodpověděl vůbec - tato odpověď byla vyhodnocena jako neplatná a nebyl na ni dále brán zřetel,
- jeden z respondentů u otázky č. 12, kde byla možnost více variant odpovědí, dopsal jako příčinu domácího násilí drogy – tato odpověď byla vyhodnocena a započítána,
- jeden z respondentů u uzavřené otázky č. 18 vybral variantu NE a k tomuto dopsal „ale sám nevím, jak bych se v takové situaci zachoval“,

u věkové hranice 26 – 50 let

- jeden z respondentů u otázky č. 10 a 11 neodpověděl vůbec a dopsal pouze otazník - tato odpověď byla vyhodnocena jako neplatná odpověď a nebyl na ni dále brán zřetel,
- jeden z respondentů u otázky č. 7, kde je více možností odpovědí neoznačil ze žádných možných variant a dopsal „u kamarádky“ dále u otázky č. 16, kde je více možností odpovědí, neoznačil ze žádných možných variant a dopsal rukou „na policii (ale vím, že každý chodí hledat pomoc u příbuzných a přátel)“ – tato odpověď byla vyhodnocena jako správná a byl na ni brán zřetel,
- jeden z respondentů u otázky č. 16 nevybral ze žádných možných variant odpovědí – tato odpověď byla vyhodnocena jako neplatná a nebyl na ni brán zřetel,

u věkové hranice 51 – 70 let

- jeden z respondentů u otázky č. 12, kde je více možností odpovědí, neoznačil tři možné a k tomuto dopsal „je obtížné určit pouze 3 příčiny – v těchto případech jako prvotní příčina – cokoli z výše uvedeného“. Dále otázku č. 13,

14, 15 a 16 nevyplnil vůbec – tato odpověď byla vyhodnocena jako neplatná odpověď a nebyl na ni dále brán zřetel,

- jeden z respondentů u otázky č. 14 nepřihradil k číslům uvedené možnosti, kdy vyplnil pouze pořadí číslo 1 – 3, dále již nevyplnil – tato odpověď je brána jako částečná a je na ni brán zřetel,
- jeden z respondentů u otázky č. 18 nevyplnil možnou variantu odpovědi a dopsal „nelze se vyjádřit, je to sporné“ – tato odpověď byla vyhodnocena jako neplatná a nebyl na ni dále brán zřetel,
- jeden z respondentů u otázky č. 18 označil variantu odpovědi NE a k tomuto dále dopsal „dost dlouho to trvalo“ - tato odpověď byla vyhodnocena jako správná a byl na ni brán zřetel,

Výše uvedené nedostatky ovlivnily odpovědi pouze v konkrétních otázkách, avšak žádné z těchto nedostatků nemají zásadní vliv pro vyhodnocení dotazníků jako celku. Všechny dotazníky byly vyhodnoceny jako plně upotřebitelné pro vyhodnocení výsledků.

6.5 Popis a interpretace výsledků

Věková skupina 15 – 25 let

První část dotazníku osobní – zjišťuje základní fyzická a demografická data respondentů – věk, pohlaví a jejich postavení (student, pracující).

Otázka č. 1 – Pohlaví

Provedeným dotazníkovým šetřením bylo osloveno 30 respondentů, z toho 15 dívek a 15 chlapců. Dívky tvoří 50 % zkoumaného vzorku a chlapci 50%, tím bylo dosaženo vyrovnaného poměru mezi oslovenými respondenty z hlediska jejich pohlaví.

Otázka č. 2 – Věk

Provedeným dotazníkovým šetřením bylo osloveno celkem 30 respondentů, kteří byli dále záměrně rozdělení do věkové skupiny do 20 let a nad 20 let. Jednalo se studenty gymnázia a o studenty vysokých škol či osob již pracujících.

Tato volba byla provedena záměrně, aby dotazník měl vypovídající hodnotu. Tedy 15 respondentů ve věku do 20 let tvoří 50% a respondenti nad 20 let tvoří 50%.

Otázka č. 3 – Postavení

Převážná většina respondentů v dané věkové skupině byli studenti, resp. 25 studentů a 5 osob již pracujících. Studenti tedy tvoří 84% a pracující 16%.

Druhá část dotazníku informační – zjišťuje obecné povědomí respondentů o pojmu domácí násilí, zda o domácím násilí slyšeli, co si představují pod tímto pojmem a jak často se s tímto pojmem setkávají.

Otázka č. 4 – Slyšel (a) jste někdy o domácím násilí?

100% respondentů uvedlo, že o domácím násilí slyšelo.

Otázka č. 5 – Víte co si představit pod pojmem domácí násilí?

Na tuto otázku odpovědělo ANO 26 respondentů, což činí 86% a Částečně vím 4 respondenti, což je 14%. Obě tyto odpovědi lze považovat za kladné. Z toho vyplývá, že 100% respondentů ví, co si pod pojmem domácí násilí představit, což potvrzuje předpoklad č.1.

Otázka č. 6 – Jak často se s tímto pojmem setkáváte?

Z dotazníkového šetření jednoznačně vyplývá, že respondenti se s pojmem domácí násilí setkávají pouze občas (50% respondentů), často (20% respondentů), zřídka kdy (17% respondentů) a vůbec (13% respondentů). Toto málo časté setkávání s touto problematikou pramení mimo jiné z nedostatečně primární prevence, např. v rámci výuky ve školách.

Otázka č. 7 – Kde jste se o pojmu domácí násilí dověděli – se setkali s informacemi o něm?

V odpovědi na otázku, kde se setkali s informacemi o domácím násilí, zaškrtovali respondenti jednu nebo více odpovědí podle vlastního uvážení. Z tohoto důvodu je počet odpovědí jiný než počet respondentů. Z vyhodnocení této dotazníkové otázky

vyplývá, že se respondenti s informacemi o domácím násilí setkávají v mediích (16 respondentů), tzn. z televize, tisku apod., nejméně však z letáků (1 respondent).

Pouze 8 respondentů uvedlo jako zdroj informací školu, což lze opět jako v otázce č. 6 konstatovat, že toto vyplývá z nedostatečné primární prevence již na počátku vstupu do života. Dále 9 respondentů uvedlo jako zdroj internet, 5 respondentů domov a 3 respondenti uvedli osobní zkušenost.

Třetí část dotazníku vědomostní - ověřuje znalosti respondentů v oblasti domácího násilí. Tyto otázky pokrývají základní znalosti (mimo mnoha dalších), které by respondenti měli mít. Zde jsou užity otevřené a kombinované otázky, které mají ověřit znalosti s vyšší vypovídající hodnotou

Otázka č. 8 – Co je domácí násilí?

U této otázky měli respondenti možnost vybrat ze dvou položených otázek, kdy 100% respondentů uvedlo, že domácí násilí je fyzické, psychické nebo sexuální násilí mezi intimními partnery, resp. blízkými osobami.

Otázka č. 9 – Jaké jsou znaky domácího násilí?

Všech 30 respondentů označilo jako správnou odpověď, že znaky domácího násilí jsou incidenty v soukromí, opakování násilí a dlouhodobost, vzrůstající intenzita násilí a jasné role.

Otázka č. 10 – Jaké jsou podle Vás formy (podoby) domácího násilí?

Jednalo se o otevřenou otázku, jejímž cílem bylo ověření informovanosti s vyšší vypovídající hodnotou. V této otázce byl respondentům ponechán prostor pro vypsání forem domácího násilí. Většina z respondentů nedokázala zcela správně uvést všechny formy domácího násilí a uvedla jen jednu až dvě formy násilí. Z tohoto důvodu je počet odpovědí jiný než počet respondentů. Celkem 25 respondentů uvedlo jako formu domácího násilí psychické násilí, 28 respondentů uvedlo fyzické násilí a 12 respondentů uvedlo sexuální násilí. Jeden respondent uvedl jako formu domácího násilí týrání a další uvedl nedostatek finančních prostředků, tedy ekonomické hledisko. Mimo jiné jeden z respondentů uvedl jako formu domácího násilí šikanu žáka učitelem. Žádný z respondentů neuvedl žádné další formy domácího násilí.

Z vyhodnocení vyplývá, že 100% respondentů nemá odpovídající znalosti o problematice domácího násilí, což potvrzuje předpoklad č. 2.

Otázka č. 11 – Jaká forma (podoba) domácího násilí je podle Vás nejčastější?

Jednalo se o otevřenou otázku, jejímž cílem bylo ověření informovanosti s vyšší vypovídající hodnotou. Z tohoto důvodu je počet odpovědí jiný než počet respondentů. Celkem 28 respondentů uvedlo jako nejčastější formu domácího násilí fyzické násilí a 24 respondentů uvedlo psychické násilí.

Z toho vyplývá, že téměř 93% respondentů označilo jako nejčastější formu domácího násilí fyzické násilí, což potvrzuje předpoklad č. 3.

Otázka č. 12 – Co si myslíte, že je příčinou domácího násilí? (zaškrtněte 3 podle Vás nejčastější příčiny)

V odpovědi na tuto otázku měli respondenti zaškrtnout tři z deseti nabízených možností. Za nejčastější příčinu domácího násilí respondenti považují závislost na alkoholu (28 respondentů – tedy téměř 93%). Naopak chování oběti, nezralost rodičů, ztrátu zaměstnání a osobní zkušenosti byly nejméně časté příčiny. 22 respondentů označilo jako příčinu osobnost agresora, 20 respondentů žárlivost a pouze 7 respondentů uvedlo jako příčinu domácího násilí finanční problémy. Nikdo z respondentů neuvedl jiné příčiny.

Z toho vyplývá, že více než 90% respondentů označí jako hlavní příčinu domácího násilí závislost na alkoholu, čímž se potvrzuje předpoklad č. 4.

Otázka č. 13 – Přiřad'te uvedené možnosti k jednotlivým číslům podle toho, o kom si myslíte, že se stává nejčastěji obětí domácího násilí, přičemž 1 znamená nejčastější oběť atd.

Zde byly v nabídce odpovědi určeny kategorie: ženy, muži, děti, senioři a zdravotně postižení. Respondenti měli za úkol přiřadit uvedené možnosti k jednotlivým číslům podle toho, o kom si myslí, že se stávají nejčastěji obětí domácího násilí. Z vyhodnocení vyplývá, že za nejčastější oběť považují ženu (více než polovina respondentů), poté následují děti, senioři a zdravotně postižení. Za nejméně ohroženou kategorii považuje většina respondentů muže.

Otázka č. 14 – Přiřaďte uvedené možnosti k jednotlivým číslům podle toho, o kom si myslíte, že je nejčastěji násilnou osobou, přičemž 1 znamená nejčastější obět’.

Zde byly v nabídce odpovědi určeny kategorie: ženy, muži, děti, senioři a zdravotně postižení. Respondenti měli za úkol přiřadit uvedené možnosti k jednotlivým číslům podle toho, o kom si myslí, že je nejčastější násilnou osobou. Z vyhodnocení vyplývá, že za nejčastější násilnou osobu považují muže (téměř 100%), poté následují ženy, děti a senioři. Nejméně označeni jako násilná osoba jsou zdravotně postižení.

Otázka č. 15 – Uveďte některé organizace či sdružení zabývající se problematikou domácího násilí, nebo napište „neznám“.

Jednalo se o otevřenou otázku, kde měli respondenti uvést, jaké znají organizace zabývající se problematikou domácího násilí. V této otázce byl respondentům ponechán prostor pro vypsání organizací. Celkem 21 respondentů (70%) na tuto otázku odpovědělo „NEVÍM“ nebo otázku nevyplnilo vůbec. Pouze 30% respondentů uvedlo vždy jednu organizaci, jako Bílý kruh bezpečí, Koordona, Rosa.

Z tohoto vyplývá, že 70% respondentů nezná organizace pomáhající obětem domácího násilí, což potvrzuje předpoklad č. 5.

Otázka č. 16 – Kde byste jako případná obět’ domácího násilí hledala pomoc?

V této otázce se měli respondenti vyjádřit, na koho by se obrátili v případě, že by se sami stali obětí domácího násilí. V odpovědích respondenti zaškrtovali jednu nebo více odpovědí. Z toho důvodu je počet odpovědí jiný než počet respondentů. Téměř polovina (13 respondentů) by se obrátila o pomoc na Policii ČR. Mezi nejčastější odpovědi byly dále zařazeny linka důvěry, přátelé, rodina a škola. Nejméně respondentů (3) uvedlo, že by se obrátilo na lékaře a příbuzné.

Čtvrtá, praktická část dotazníku - úvodní otázka se dotazuje na osobní zkušenosti s domácím násilím, ať již ze strany vlastní nebo ze strany svého okolí. Další otázka zjišťuje, zda-li by si respondent nechal líbit domácí násilí a také, zda informovanost o domácím násilí je dostatečná.

Otázka č. 17 – Setkal(a) jste se (již osobně) s domácím násilím?

V této otázce 20 respondentů uvedlo, že se nikdy s domácím násilím nesetkali. Dále 5 respondentů uvedlo, že se s domácím násilím setkali pouze jednou a 5 respondentů uvedlo, že se s domácím násilím setkali již několikrát.

Otázka č. 18 – Nechal(a) byste si líbit být obětí domácího násilí?

V této otázce 100% respondentů odpovědělo NE.

Otázka č. 19 – Myslíte si, že máte dostatek informací o domácím násilí? Např. víte, jaké jsou základní znaky DN, na koho se obrátit o radu o pomoc, jak Vám může pomoci policie?

Kladně, tedy ANO a SPÍŠE ANO, na tuto otázku odpovědělo 80% respondentů. Záporně, tedy NE a SPÍŠE NE odpovědělo 20% respondentů.

Otázka č. 20 – Domníváte se, že je dosti veřejných kampaní nebo informací podávaných medií o domácím násilí?

Kladně, tedy ANO a SPÍŠE ANO, na tuto otázku odpovědělo 44% respondentů. Záporně, tedy NE a SPÍŠE NE odpovědělo 66% respondentů. Vyhodnocením této otázky bylo zjištěno, že více jak polovina respondentů nemá dostatek informací o problematice domácího násilí, což potvrzuje předpoklad č. 2.

Pátá část dotazníku, závěrečná - má pouze jednu otázku, a to na srozumitelnost otázek, aby bylo zjištěno, zda respondenti otázky dobře pochopili a našli v nabízených odpovědích prostor pro svoji odpověď.

Otázka č. 21 – Byly Vám položené otázky srozumitelné?

Kladně, tedy ANO a SPÍŠE ANO, odpovědělo 100% respondentů.

Věková skupina 26 – 50 let

Otázka č. 1 – Pohlaví

Provedeným dotazníkovým šetřením bylo osloveno 30 respondentů, z toho 15 mužů a 15 žen, tím bylo dosaženo vyrovnaného poměru mezi oslovenými respondenty z hlediska jejich pohlaví.

Otázka č. 2 – Věk

Provedeným dotazníkovým šetřením bylo osloveno celkem 30 respondentů ve věkové skupině 26 – 50 let. Při prováděném průzkumu byly dotazníky rozděleny v celém rozmezí této věkové skupiny.

Otázka č. 3 – Postavení

100% respondentů této věkové skupiny bylo zaměstnáno nebo OSVČ.

Otázka č. 4 – Slyšel (a) jste někdy o domácím násilí?

100% respondentů uvedlo, že o domácím násilí slyšelo.

Otázka č. 5 – Víte co si představit pod pojmem domácí násilí?

Na tuto otázku odpovědělo ANO 23 respondentů, což činí 74% a Částečně vím 7 respondentů, což činí 24%. Obě tyto odpovědi lze považovat za kladné. Z toho vyplývá, že 100% respondentů ví, co si pod pojmem domácí násilí představit, což potvrzuje předpoklad č.1.

Otázka č. 6 – Jak často se s tímto pojmem setkáváte?

Z dotazníkového šetření vyplývá, že se respondenti s pojmem domácí násilí setkávají pouze občas (16 respondentů), často (7 respondentů), zřídka kdy (4 respondenti), vůbec (2 respondenti). Pouze jeden respondent uvedl, že se s tímto pojmem setkává velmi často.

Otázka č. 7 – Kde jste se o pojmu domácí násilí dověděli – se setkali s informacemi o něm?

V odpovědi na otázku, kde se setkali s informacemi o domácím násilí, zaškrtovali respondenti jednu nebo více odpovědí podle vlastního uvážení. Z tohoto důvodu je počet odpovědí jiný než počet respondentů. Z vyhodnocení této dotazníkové otázky vyplývá, že se respondenti s informacemi o domácím násilí nejvíce setkávají v médiích (17 respondentů) a nejméně z letáků (2 respondenti).

Pouze 1 respondent uvedl, jako zdroj informací školu, což lze opět stejně jako v otázce č. 6 konstatovat, že toto vyplývá z nedostatečné primární prevence. Dále 6 respondentů uvedlo jako zdroj internet, 5 respondentů domov a 4 respondenti uvedli osobní zkušenost. Jeden respondent uvedl, že se o tomto pojmu poprvé dozvěděl od své kamarádky.

Otázka č. 8 – Co je domácí násilí?

U této otázky měli respondenti možnost vybrat ze dvou položených otázek, kdy 100% respondentů uvedlo, že domácí násilí je fyzické, psychické nebo sexuální násilí mezi intimními partnery, resp. blízkými osobami.

Otázka č. 9 – Jaké jsou znaky domácího násilí?

Všech 30 respondentů označilo jako správnou odpověď, že znaky domácího násilí jsou incidenty v soukromí, opakování násilí a dlouhodobost, vzrůstající intenzita násilí a jasné role. U této otázky byla pouze možná jedna správná odpověď.

Otázka č. 10 – Jaké jsou podle Vás formy (podoby) domácího násilí?

Jednalo se o otevřenou otázku, jejímž cílem bylo ověření informovanosti s vyšší vypovídající hodnotou. V této otázce byl respondentům ponechán prostor pro vypsání forem domácího násilí. Většina z respondentů nedokázala zcela správně uvést všechny formy domácího násilí a uvedla jen jednu až dvě formy násilí. Z tohoto důvodu je počet odpovědí jiný než počet respondentů. Celkem 24 respondentů uvedlo jako formu domácího násilí fyzické násilí, 22 respondentů uvedlo psychické násilí a 10 respondentů uvedlo sexuální násilí. Jeden respondent uvedl jako formu domácího násilí ponižování a jeden z respondentů uvedl ekonomické hledisko. Jeden z respondentů na uvedenou

otázku neuvedl vůbec nic. Žádný z respondentů neuvedl žádné další formy domácího násilí.

Z vyhodnocení vyplývá, že 100% respondentů nemá odpovídající znalosti o problematice domácího násilí, což potvrzuje předpoklad č. 2.

Otázka č. 11 – Jaká forma (podoba) domácího násilí je podle Vás nejčastější?

Jednalo se o otevřenou otázku, jejímž cílem bylo ověření informovanosti s vyšší vypovídající hodnotou. Z tohoto důvodu je počet odpovědí jiný než počet respondentů. Celkem 25 respondentů uvedlo jako nejčastější formu domácího násilí fyzické násilí a 18 respondentů uvedlo psychické násilí. Jeden z respondentů uvedl, že formou domácího násilí je alkohol, jeden z respondentů uvedl sexuální násilí a jeden z oslovených respondentů neodpověděl vůbec.

Z toho vyplývá, že téměř 83% respondentů označilo jako nejčastější formu domácího násilí fyzické násilí, což nepotvrzuje předpoklad č. 3.

Otázka č. 12 – Co si myslíte, že je příčinou domácího násilí? (zaškrtněte 3 podle Vás nejčastější příčiny)

V odpovědi na tuto otázku měli respondenti zaškrtnout tři z deseti nabízených možností. Za nejčastější příčinu domácího násilí respondenti považují závislost na alkoholu (27 respondentů – tedy téměř 90%). Naopak chování oběti, nezralost rodičů, ztrátu zaměstnání a osobní zkušenosti byly nejméně časté příčiny, resp. k této možnosti se přiklonili pouze 3 respondenti. Téměř 70% respondentů (21 respondentů) označilo jako příčinu osobnost agresora, 19 respondentů žárlivost, pouze 5 respondentů uvedlo jako příčinu domácího násilí finanční problémy a 3 respondenti uvedli jako hlavní příčinu rodinnou výchovu.

Z toho vyplývá, že více než 90% respondentů označilo jako hlavní příčinu domácího násilí závislost na alkoholu, čímž se potvrzuje předpoklad č. 4.

Otázka č. 13 – Přiřad'te uvedené možnosti k jednotlivým číslům podle toho, o kom si myslíte, že se stává nejčastěji obětí domácího násilí, přičemž 1 znamená nejčastější oběť atd.

Zde byly v nabídce odpovědí určeny kategorie: ženy, muži, děti, senioři a zdravotně postižení. Respondenti měli za úkol přiřadit uvedené možnosti k jednotlivým číslům

podle toho, o kom si myslí, že se stávají nejčastěji obětí domácího násilí. Z vyhodnocení vyplývá, že nejčastější obětí je žena, poté následují děti, senioři a zdravotně postižení. Za nejméně ohroženou kategorii považuje většina respondentů muže.

Tato věková skupina se shoduje s vyhodnocením a názorem věkové skupiny od 15 do 25 let.

Otázka č. 14 – Přiřad'te uvedené možnosti k jednotlivým číslům podle toho, o kom si myslíte, že je nejčastěji násilnou osobou, přičemž 1 znamená nejčastější oběť.

Zde byly v nabídce odpovědi určeny kategorie: ženy, muži, děti, senioři a zdravotně postižení. Respondenti měli za úkol přiřadit uvedené možnosti k jednotlivým číslům podle toho, o kom si myslí, že je nejčastější násilnou osobou. Z vyhodnocení vyplývá, že jako nejčastější násilnou osobou označili muže (téměř 100%), poté ženy, děti a seniory. Nejméně označeni jako násilné osoby byli zdravotně postižení.

Tato věková skupina se shoduje s vyhodnocením a názorem věkové skupiny od 15 do 25 let.

Otázka č. 15 – Uved'te některé organizace či sdružení zabývající se problematikou domácího násilí, nebo napište „neznám“.

Jednalo se o otevřenou otázku, kde měli respondenti uvést, jaké znají organizace zabývající se problematikou domácího násilí. V této otázce byl respondentům ponechán prostor pro vypsání organizací. Celkem 15 respondentů (50%) na tuto otázku odpovědělo „NEVÍM“. Ostatní respondenti uvedli organizace: Intervenční centra, Městský úřad OSPOD, Linka bezpečí, Bílý kruh bezpečí.

Z tohoto vyplývá, že více jak 50% respondentů zná organizace pomáhající obětem domácího násilí, což nepotvrzuje předpoklad č. 5.

Otázka č. 16 – Kde byste jako případná oběť domácího násilí hledala pomoc?

V této otázce se měli respondenti vyjádřit, na koho by se obrátili v případě, že by se sami stali obětí domácího násilí. V odpovědích respondenti zaškrtovali jednu nebo více odpovědí. Z toho důvodu je počet odpovědí jiný než počet respondentů. Více než polovina (18 respondentů) by se obrátila o pomoc na Policii ČR.

Mezi nejčastější odpovědi byly dále zařazeny linka důvěry, přátelé, rodina. Nikdo z respondentů nevedl, že by se obrátil se žádostí o pomoc u příbuzných, a ve škole.

Otázka č. 17 – Setkal(a) jste se (již osobně) s domácím násilím?

V této otázce 7 respondentů uvedlo, že se nikdy s domácím násilím neseťkali, což činí 23% dotázaných respondentů. Dále 7 respondentů uvedlo, že se s domácím násilím setkali pouze jednou a 16 respondentů uvedlo, že se s domácím násilím setkali již několikrát, což činí 54% dotázaných respondentů.

Otázka č. 18 – Nechal(a) byste si líbit být obětí domácího násilí?

V této otázce 100% respondentů odpovědělo NE.

Otázka č. 19 – Myslíte si, že máte dostatek informací o domácím násilí?

Např. víte, jaké jsou základní znaky DN, na koho se obrátit o radu o pomoc, jak Vám může pomoci policie?

Kladně, tedy ANO a SPÍŠE ANO, na tuto otázku odpovědělo 86% respondentů. Záporně, tedy NE a SPÍŠE NE odpovědělo 14% respondentů.

Otázka č. 20 – Domníváte se, že je dosti veřejných kampaní nebo informací podávaných medií o domácím násilí?

Kladně, tedy ANO a SPÍŠE ANO, na tuto otázku odpovědělo 40% respondentů. Záporně, tedy NE a SPÍŠE NE odpovědělo 60% respondentů. Vyhodnocením této otázky bylo zjištěno, že více jak polovina respondentů nemá dostatek informací o problematice domácího násilí, což potvrzuje předpoklad č. 2. Dále lze také usuzovat, že je nedostatek veřejných kampaní nebo informací podávaných medií o domácím násilí. O tomto se mimo jiné shodují lidé ve věkové skupině 15 – 25 let.

Otázka č. 21 – Byly Vám položeny otázky srozumitelné?

Kladně, tedy ANO a SPÍŠE ANO, odpovědělo 100% respondentů.

Věková skupina 51 – 70 let

Otázka č. 1 – Pohlaví

Provedeným dotazníkovým šetřením bylo osloveno 30 respondentů, z toho 15 mužů a 15 žen a tím bylo dosaženo vyrovnaného poměru mezi oslovenými respondenty z hlediska jejich pohlaví.

Otázka č. 2 – Věk

Provedeným dotazníkovým šetřením bylo osloveno celkem 30 respondentů ve věkové skupině 51 – 70 let. Při prováděném průzkumu byly dotazníky rozděleny v celém rozmezí této věkové skupiny.

Otázka č. 3 – Postavení

Celkem 16 respondentů bylo pracujících a 14 respondentů bylo již v důchodu.

Otázka č. 4 – Slyšel (a) jste někdy o domácím násilí?

100% respondentů uvedlo, že o domácím násilí slyšelo.

Otázka č. 5 – Víte co si představit pod pojmem domácí násilí?

100% respondentů uvedlo, ANO VÍM co si představit pod pojmem domácí násilí.

Z toho vyplývá, že 100% respondentů ví, co si pod pojmem domácí násilí představit, což potvrzuje předpoklad č.1.

Otázka č. 6 – Jak často se s tímto pojmem setkáváte?

Z dotazníkového šetření vyplývá, že respondenti se s pojmem domácí násilí setkávají pouze občas (19 respondentů), často (6 respondentů), zřídka kdy (2 respondenti), vůbec (2 respondenti). Pouze jeden respondent uvedl, že se s tímto pojmem setkává velmi často.

Otázka č. 7 – Kde jste se o pojmu domácí násilí dověděli – se setkali s informacemi o něm?

V odpovědi na otázku, kde se setkali s informacemi o domácím násilí, zaškrtovali respondenti jednu nebo více odpovědí podle vlastního uvážení. Z tohoto důvodu

je počet odpovědí jiný než počet respondentů. Z vyhodnocení této dotazníkové otázky vyplývá, že se respondenti s informacemi o domácím násilí nejvíce setkávají v médiích (28 respondentů), 2 respondenti uvedli, že se o domácím násilí dozvěděli doma, 2 respondenti na internetu a pouze 1 respondent uvedl, že ze své osobní zkušenosti.

Otázka č. 8 – Co je domácí násilí?

U této otázky měli respondenti možnost vybrat ze dvou položených otázek, kdy 100% respondentů uvedlo, že domácí násilí je fyzické, psychické nebo sexuální násilí mezi intimními partnery, resp. blízkými osobami.

Otázka č. 9 – Jaké jsou znaky domácího násilí?

100% respondentů označilo správnou odpověď, tedy, že znaky domácího násilí jsou incidenty v soukromí, opakování násilí a dlouhodobost, vzrůstající intenzita násilí a jasné role. U této otázky byla mimo jiné také pouze jedna správná odpověď.

Otázka č. 10 – Jaké jsou podle Vás formy (podoby) domácího násilí?

Jednalo se o otevřenou otázku, jejímž cílem bylo ověření informovanosti s vyšší vypovídající hodnotou. V této otázce byl respondentům ponechán prostor pro vypsání forem domácího násilí. Většina z respondentů nedokázala zcela správně uvést všechny formy domácího násilí a uvedla jen jednu až dvě formy násilí. Z tohoto důvodu je počet odpovědí jiný než počet respondentů. Celkem 20 respondentů uvedlo fyzické násilí, 17 respondentů uvedlo psychické násilí a 4 respondenti uvedli sexuální násilí. Jeden respondent uvedl jako formu domácího násilí ekonomickou závislost. Nikdo z respondentů neuvedl ostatní formy domácího násilí.

Z vyhodnocení vyplývá, že 100% respondentů nemá odpovídající znalosti o problematice domácího násilí, což potvrzuje předpoklad č. 2.

Otázka č. 11 – Jaká forma (podoba) domácího násilí je podle Vás nejčastější?

Jednalo se o otevřenou otázku, jejímž cílem bylo ověření informovanosti s vyšší vypovídající hodnotou. Z tohoto důvodu je počet odpovědí jiný než počet respondentů. Celkem 28 respondentů uvedlo jako nejčastější formu domácího násilí fyzické násilí a 15 respondentů uvedlo psychické násilí. Jeden z respondentů uvedl, že nejčastější formou je sexuální násilí.

Z toho vyplývá, že téměř 93% respondentů označilo jako nejčastější formu domácího násilí fyzické násilí, což potvrzuje předpoklad č. 3.

Otázka č. 12 – Co si myslíte, že je příčinou domácího násilí? (zaškrtněte 3 podle Vás nejčastější příčiny)

V odpovědi na tuto otázku měli respondenti zaškrtnout tři z deseti nabízených možností. Za nejčastější příčinu domácího násilí respondenti považují závislost na alkoholu (29 respondentů – tedy téměř 96%). 60% respondentů (18 respondentů) označilo jako příčinu osobnost agresora, 12 respondentů žárlivost, pouze 1 respondent uvedl jako příčinu domácího násilí finanční problémy a 2 respondenti uvedli jako příčinu rodinnou výchovu. Žádný z oslovených respondentů neoznačil jako odpověď chování oběti, nezralost rodičů či ztrátu zaměstnání a taktéž žádný neuvedl jiné příčiny.

Z toho vyplývá, že více než 90% respondentů označilo jako hlavní příčinu domácího násilí závislost na alkoholu, čímž se potvrzuje předpoklad č. 4.

Otázka č. 13 – Přiřad'te uvedené možnosti k jednotlivým číslům podle toho, o kom si myslíte, že se stává nejčastěji obětí domácího násilí, přičemž 1 znamená nejčastější oběť atd.

Zde byly v nabídce odpovědi určeny kategorie: ženy, muži, děti, senioři a zdravotně postižení. Respondenti měli za úkol přiřadit uvedené možnosti k jednotlivým číslům podle toho, o kom si myslí, že se stávají nejčastěji obětí domácího násilí. Z vyhodnocení vyplývá, že nejčastější obětí je žena, poté následují senioři, děti a zdravotně postižení. Za nejméně ohroženou kategorií považuje většina respondentů muže.

Tato věková skupina se neshoduje s vyhodnocením a názorem věkové skupiny od 15 do 25 let a od 26 – 50 let. Jako druhou nejčastější oběť domácího násilí označují senioři.

Otázka č. 14 – Přiřad'te uvedené možnosti k jednotlivým číslům podle toho, o kom si myslíte, že je nejčastěji násilnou osobou, přičemž 1 znamená nejčastější oběť.

Zde byly v nabídce odpovědi určeny kategorie: ženy, muži, děti, senioři a zdravotně postižení. Respondenti měli za úkol přiřadit uvedené možnosti k jednotlivým číslům podle toho, o kom si myslí, že je nejčastěji násilnou osobou.

Z vyhodnocení vyplývá, že nejčastější osobou je muž (téměř 100%), poté následují ženy, děti a senioři. Nejméně označeni jako násilná osoba jsou zdravotně postižení.

Tato věková skupina se shoduje s vyhodnocením a názorem věkové skupiny od 15 do 25 let a 26 – 50 let.

Otázka č. 15 – Uveďte některé organizace či sdružení zabývající se problematikou domácího násilí, nebo napište „neznám“.

Jednalo se o otevřenou otázku, kde měli respondenti uvést, jaké znají organizace zabývající se problematikou domácího násilí. V této otázce byl respondentům ponechán prostor pro vypsání organizací. Celkem 23 respondentů (76%) na tuto otázku odpovědělo „NEVÍM“, 5 respondentů uvedlo Linku důvěry a pouze 2 respondenti uvedli Bílý kruh.

Z tohoto vyplývá, že více jak 76% respondentů nezná organizace pomáhající obětem domácího násilí, což nepotvrzuje předpoklad č. 5.

Otázka č. 16 – Kde byste jako případná oběť domácího násilí hledala pomoc?

V této otázce se měli respondenti vyjádřit, na koho by se obrátili v případě, že by se sami stali obětí domácího násilí. V odpovědích respondenti zaškrtovali jednu nebo více odpovědí. Z toho důvodu je počet odpovědí jiný než počet respondentů. Více než polovina (20 respondentů) by se obrátila o pomoc na Policii ČR. Mezi nejčastější odpovědi byly dále zařazeny linka důvěry (2 respondenti), u přátel (3 respondenti) a u rodiny (4 respondenti). Dva respondenti uvedli, že by pomoc hledali u lékaře.

Otázka č. 17 – Setkal(a) jste se (již osobně) s domácím násilím?

V této otázce 18 respondentů uvedlo, že se nikdy s domácím násilím neseťkali, což činí 60% dotázaných respondentů. Dále 7 respondentů uvedlo, že se s domácím násilím setkali jednou a 5 respondentů uvedlo, že se s domácím násilím setkali již několikrát.

Otázka č. 18 – Nechal(a) byste si líbit být obětí domácího násilí?

V této otázce téměř 99% respondentů odpovědělo NE, pouze jeden z respondentů dopsal k otázce: „nelze se vyjádřit, je to sporné“ a neoznačil žádnou variantu odpovědi. Jeden respondent označil NE a dopsal: „trvalo to dlouho“.

Otázka č. 19 – Myslíte si, že máte dostatek informací o domácím násilí? Např. víte, jaké jsou základní znaky DN, na koho se obrátit o radu o pomoc, jak Vám může pomoci policie?

Kladně, tedy ANO a SPÍŠE ANO, na tuto otázku odpovědělo 90% respondentů. Záporně, tedy NE a SPÍŠE NE odpovědělo 10% respondentů.

Otázka č. 20 – Domníváte se, že je dosti veřejných kampaní nebo informací podávaných medií o domácím násilí?

Kladně, tedy ANO a SPÍŠE ANO, na tuto otázku odpovědělo 23% respondentů. Záporně, tedy NE a SPÍŠE NE odpovědělo 73% respondentů. Lze také usuzovat, že je nedostatek veřejných kampaní nebo informací podávaných medií o domácím násilí. Tato primární prevence vede k nedostatku informací o domácím násilí a v tom se mimo jiné shodují i ostatní věkové skupiny.

Otázka č. 21 – Byly Vám položené otázky srozumitelné?

Kladně, tedy ANO a SPÍŠE ANO, odpovědělo 100% respondentů.

6.6 Shrnutí výsledků praktické části

Cílem provedeného sociologického průzkumu bylo jednak navázat na teoretické poznatky o domácím násilí, zejména potvrdit, tak i vyvrátit stanovené předpoklady. V dotazníku předloženém respondentům byly otázky formulovány tak, aby měly potřebnou vypovídající hodnotu. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 90 respondentů z regionu Semily, a to různých věkových skupin a různého pohlaví. Provedený sociologický průzkum má tak vysokou vypovídající hodnotu. Vyhodnocením dotazníků byly zjištěny následující údaje:

věková skupina 15 – 25 let označena č.1 – tedy dále již uváděno skupina č.1,

věková skupina 26 – 50 let označena č.2 – tedy dále již uváděno skupina č. 2,

věková skupina 51 – 70 let označena č. 3 – tedy dále již uváděno skupina č. 3.

- Téměř 100% respondentů různých věkových skupin již o domácím násilí slyšelo a ví, co si pod tímto pojmem představit, čímž byl potvrzen předpoklad č.1.
- Žádný z respondentů nedokázal zcela správně uvést všechny formy domácího násilí. Většina respondentů uvedla pouze jednu až dvě formy násilí, jednalo se nejčastěji o fyzické a psychické násilí. Pouze v několika případech respondenti uvedli jiné formy než výše zmiňované, mimo jiné sexuální a ekonomickou závislost. Z vyhodnocení vyplývá, že 100% respondentů nemá odpovídající znalosti o problematice domácího násilí, což potvrzuje předpoklad č.2.
- Skupina č. 1 a č. 3 uvedla, že nejčastější forma domácího násilí je fyzické násilí, resp. obě skupiny celkem 93%, což potvrdilo předpoklad č. 3. Věková skupina č. 2 označila jako nejčastější formu fyzického násilí v 83%, což vyvrátilo předpoklad č. 3. V průměru dané věkové skupiny (téměř 90%) označují fyzické násilí jako nejčastější formu domácího násilí.
- Za jednoznačnou příčinu domácího násilí označili respondenti daných věkových skupin závislost na alkoholu. (resp. 93%, 90% a 96%). Tímto byl potvrzen předpoklad č. 4, kdy více než 90% respondentů označilo jako hlavní příčinu závislost na alkoholu.
- 100% respondentů daných věkových skupin označilo jako nejčastější oběť domácího násilí ženu a jako nejčastější násilnou osobu muže.

- Vyhodnocením a srovnáním daných věkových skupin, resp. skupina č.1 a č. 3 bylo zjištěno, že respondenti neznají organizace pomáhající obětem domácího násilí, čímž byl potvrzen předpoklad č. 5. Je nutné podotknout, že skupina č. 2 v 50% uvedla, že znají organizace pomáhající obětem domácího násilí, což nepotvrdilo předpoklad č.5.
- Více než polovina respondentů daných věkových skupin by se v případě, že by se stali oběti domácího násilí, obrátili na pomoc na Policii ČR a poté následovaly odpovědi jako organizace jako Linka důvěry či Linka bezpečí.
- Více než 70% respondentů daných věkových skupin uvedlo, že se domnívají, že je nedostatek veřejných kampaní nebo informací podávaných medií o domácím násilí.

Závěr

Domácí násilí je v dnešní době stále diskutovanějším tématem, neboť představuje sociální problém, jehož přítomnost si společnost začala připouštět teprve nedávno, přestože se jedná o jev vyskytující se v lidské společnosti téměř od nepaměti. To je způsobeno změnou postoje společnosti k tomuto problému. S tím souvisí snahy o jeho řešení, byť postupují kupředu pouze velmi pomalu. V podstatě nejhůře jsou na tom snahy vyvíjené v oblasti prevence domácího násilí, a to jak primární, sekundární tak i terciální.

Při tvorbě bakalářské práce bylo čerpáno z různých informačních zdrojů. Tištěné publikace, kterých se domnívám, že je dostatek, jsou spolu vzájemně provázané a shodující se. Za cenné zdroje informací lze také považovat internetové zdroje a internetové stránky neziskových organizací, které se problematice domácího násilí věnují a poskytují nejen cenné rady a informace, ale i pomoc obětem domácího násilí. Z takto získaných poznatků byla zpracována teoretická část bakalářské práce. Jejím cílem bylo charakterizovat samotné domácí násilí.

Z teoretické části práce vychází její praktická část. Její podstatou bylo stanovení předpokladů, které vyjadřovaly pravděpodobnost o zkoumaném jevu. Současně byly zvoleny metody a stanoveny vzorky pro uskutečnění sociálního průzkumu dotazníkovou metodou. Zvolením různých věkových skupin bylo pro bakalářskou práci velkým přínosem, jelikož průzkumem byly zjištěny vypovídající hodnoty na vysoké úrovni. Cílem tohoto sociálního průzkumu bylo potvrzení či vyvrácení předem stanovených předpokladů. Dotazníkového šetření se účastnilo celkem 90 respondentů, věkových skupin 15 – 25 let, 26 – 50 let a 51 – 70 let.

Výsledky tohoto průzkumu byly dostatečně interpretovány prostřednictvím formulace závěrů. Sociální průzkum přinesl potvrzení stanovených předpokladů č. 1 až 5 u věkové skupiny 15 – 25 let a 51 – 70 let. U věkové skupiny 26 – 50 let nebyl stanoven předpoklad č. 3, kdy oslovení respondenti v 83% označili jako nejčastější formu domácího násilí fyzické násilí a v 60% označili psychické násilí. I tak lze však usuzovat, že respondenti daných věkových skupin považují za nejčastější formu domácího násilí fyzické násilí.

Sociální průzkum přinesl potvrzení, že dané věkové skupiny se již s pojmem domácího násilí setkali a ví co si pod tímto pojmem představit, ale nemají odpovídající znalosti o problematice domácího násilí. Přínosem této práce bylo zjištění a vyhodnocení stavu v oblasti informovanosti daných věkových skupin o problematice domácího násilí, zda se s ním setkali a jakým způsobem by jej řešili. Tímto byl splněn vytyčený cíl bakalářské práce.

Je třeba mít stále na paměti, že domácí násilí je jevem, jenž se vyznačuje vysokou mírou latence. Domácí násilí je sociálně patologický jev, který je problémem nás všech, celé společnosti, a nejen pachatelů a obětí. Nebezpečný není jen pro svoji četnost, jež v žádném případě není zanedbatelná, ale také pro závažnost následků. Útočí na tak významné základní hodnoty jako jsou život, zdraví, svoboda a lidská důstojnost a v neposlední řadě i na rodinu samotnou, která by měla být základem společnosti a jejím členům by měla poskytovat lásku a bezpečí.

Domácí násilí ve společnosti bylo, je i bude. Je proto důležité s tímto patologickým jevem bojovat, netečnost a nevšímavost k řešení tohoto problému neprospívá. Již zmíněnými změnami našeho právního řádu dostaly represivní složky a ohrožené osoby právní nástroje, o nichž se jim v nedávné době ani nesnilo. Právní nástroje existují, učme se je tedy dostatečně využívat.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

1. BUSKOTTE, Andrea. *Z pekla ven, Žena v domácím násilí*. 1. vyd. Brno : Computer Press, a.s., 2008, 176 s. ISBN 978-80-251-1786-6.
2. ČECH, O., PODHORSKÁ, R., OTÁSKOVÁ, J., ŠÍMOVÁ, A., ZIMMELOVÁ, P. *Domácí násilí z pohledu pracovníků v oblasti sociálních služeb*. 1. vyd. České Budějovice : Theia – občanské sdružení, 2011, 140 s. ISBN 978-80-904854-0-2.
3. ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forenzní psychologie*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2004, 431 s. ISBN 80-86473-86-4.
4. ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*, 2. upravené vydání. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2009, 439 s. ISBN 978-80-7380-213-4.
5. ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Moderní psychologie pro právníky*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2008, 160 s. ISBN 978-80-247-2207-8.
6. ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Policejní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2006, 309 s. ISBN 80-86898-73-3.
7. DUFKOVÁ, Ivana, ZLÁMAL, Jiří. *Domácí násilí: se zaměřením na problematiku obětí*. 1. pracovní manuál vyd. Praha: Střední policejní škola ministerstva v Praze, Praha, 2005, 70 s.
8. GJURIČOVÁ, Š., KOCOURKOVÁ, J., KOUTEK, J. *Podoby násilí v rodině*. Praha : Vyšehrad, 2000, 101 s. ISBN 80-7021-416-3.
9. HUŇKOVÁ, M., VOŇKOVÁ, J. *Domácí násilí z pohledu práva*. 1. vyd. Stráž pod Ralskem : Justiční akademie ČR, 2004, 248s. ISBN-80-239-6230-2.
10. JELÍNEK, Jiří, a kol. *Trestní zákoník a trestí řád s poznámkami a judikaturou*. 1. vyd. Praha: Leges, 2009, 1216 s. ISBN 978-80-87212-22-6.
11. MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B., POKORNÁ, D., TOUFAROVÁ, M. *Partnerské násilí*, Praha : Linde Praha, a.s., 2008, 159 s. ISBN 80-86131-76-4.
12. STŘÍLKOVÁ, P., FRYŠÁK, M. *Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. Ostrava : Přívoz, 2009, 91 s. ISBN 978-80-7418-020-0.
13. ŠEVČÍK, Drahomír a Naděžda ŠPATENKOVÁ. A KOL. *Domácí násilí*. 1. Praha: Portál, s.r.o., 2011, 192 s. ISBN 978-80-7367-690-2.

14. VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. 4. roz. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 2008, 870 s. ISBN 978-80-7367-414-4.
15. VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie I, Dětství a dospívání*. vyd. Praha : Universita Karlova v Praze, Karolinum, 2005, 467 s. ISBN 80-246-0956-8.
16. VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie II, Dospělost a stáří*. vyd. Praha : Universita Karlova v Praze, Karolinum, 2007, 461 s. ISBN 978-80-246-1318-5.
17. VITOUŠOVÁ,P., VEDRA, V. Domácí násilí. *Informace a praktické rady pro ohrožené osoby*. 4.vyd. Praha : MJF, 2011, 10s, ISBN 978-80-86284-82-8.
18. VOŇKOVÁ, Jiřina, SPOUSTOVÁ, Ivana. *Domácí násilí: v českém právu z pohledu žen*. 2. přepr. vyd. Praha: Profem, 2008, 244 s. 194. ISBN 978-80-903626-7-3.

Elektronické zdroje

1. ACORUS.*Poslání naší organizace*. [online]. Praha, 2014 [cit. 2014-11-26]. Dostupné na WWW: <<http://www.acorus.cz/cz/o-nas/poslani.html>>.
2. DOMÁCÍ NÁSILÍ. *Kontakt pro veřejnost*. [online]. Praha, 2014 [cit. 2014-11-26]. Dostupné na WWW: <<http://www.domacinasili.cz/intervencni-centra/adresar-intervencnich-center-cr-kontakty-pro-verejnost/>>.
3. DONA LINKA. *Základní informace*. [online]. Praha, 2014 [cit. 2014-11-26]. Dostupné na WWW: <http://www.donalinka.cz/dona-linka/zakladni-informace>>.
4. DONA LINKA. *Metoda SARA DN*. [online]. Praha, 2014 [cit. 2014-11-29]. Dostupné na WWW: <<http://www.donalinka.cz/nova-praxe/metoda-sara-dn/>>.
5. INTERVENČNÍ CENTRA.*Intervenční centrum*. [online]. Praha, 2014 [cit. 2014-11-26]. Dostupné na WWW: <<http://intervencni-centrum.cipslk.cz/>>.
6. KOORDONA. *Působení policie ve věcech domácího násilí*. [online]. Praha, 2014 [cit. 2014-11-29]. Dostupné na WWW: <<http://koordona.cz/domaci-nasili/legislavita/35-pusobeni-policie-ve-vecech-domaciho-nasili.html/>>.
7. PERSEFONA.*Kdo jsme*. [online]. Praha, 2014 [cit. 2014-11-26]. Dostupné na WWW: <<http://persefona.cz/kdo-jsme.php/>>.

8. PROFEM. *Pomoc obětem domácího násilí*. [online]. Praha, 2014 [cit. 2014-11-26]. Dostupné na WWW: <<http://www.profem.cz/o-profem.aspx/>>.
9. ROSA. *Pomoc obětem domácího násilí*. [online]. Praha, 2014 [cit. 2014-11-26]. Dostupné na WWW: <<http://rosa-os.cz/home/historie-nasi-organizace/>>.
10. SPONDEA. *Veřejný závazek naší organizace*. [online]. Praha, 2014 [cit. 2014-11-26]. Dostupné na WWW: <<http://spondea.cz/odborna-verejnost/o-nas/verejny-zavazek/>>.
11. VARGOVÁ, B, VAVROŇOVÁ, M. *Od dobrého úmyslu k dobré spolupráci: manuál pro efektivní interdisciplinární spolupráci v případech domácího násilí*. [online]. Praha, 2014 [cit. 2014-11-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.rosa-os.cz/informace-pro-pomahajici-profese/materiály-ke-stazeni/>>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. *Metodická příručka č. 1/2010 ředitele ředitelství pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k realizaci závazného pokynu policejního prezidenta č. 166/2009 o provádění vykázaní.*, In : MP č.1/2010.
2. ČESKO. *Závazný pokyn Policejního prezidenta ze dne 23. prosince 2009 o provádění vykázaní.* In : ZPPP č. 166/2010.
3. ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, s. 4096-4097.

Přílohy

Příloha č. 1 – dotazník

Příloha č.1

Úvodní informace pro respondenty

Dotazníkové šetření k bakalářské práci

Autor: Ročárek Jiří

Dobrý den,

v současné době studuji na Vysoké škole evropských a regionálních studií v Příbrami. V rámci studia zpracovávám bakalářskou práci na téma „Vnímání domácího násilí různými věkovými skupinami občanů“. Podklady pro zpracování práce jsem se rozhodl získat pomocí dotazníkového šetření. Prosím Vás proto o několik minut Vašeho času, které mi umožní získat potřebné výsledky mého šetření. Také Vás chci požádat o pečlivé vyplňování jednotlivých otázek. Dotazník jsem zpracoval tak, aby byl srozumitelný a jednoduchý. Na závěr prosím ještě zkontrolujte, zda jste neopomněli vyplnit některou z otázek.

Také bych chtěl zdůraznit, že otázky, které se týkají přímo Vás, slouží pouze k vyhodnocení povědomí o domácím násilí pro účely mé práce a tento dotazník je naprosto anonymní.

Děkuji Vám za Vaši ochotu a čas, který jste vyplňování věnovali.

Ročárek Jiří

DOTAZNÍK

Autor: Ročárek Jiří

Odpovědi označte křížkem, popřípadě doplňte.

1) Pohlaví

- muž   žena

2) Věk

- 15- 25 let
 26- 50 let
 51- 70 let

3) Postavení

- student
 zaměstnán
 důchodce

4) Slyšel (a) jste někdy o domácím násilí?

- ano   ne

5) Víte co si představit pod pojmem domácí násilí?

- ano vím
 částečně vím
 ne, nevím

6) Jak často se s tímto pojmem setkáváte?

- velmi často   často   občas
 zřídka kdy   vůbec

7) Kde jste se o pojmu domácí násilí dověděl(a) – se setkal(a) s informacemi o něm?

- doma   z letáků   ve škole

- z médií   na internetu   osobní zkušenost
 jinak, doplňte jakým způsobem .....

8) Co je domácí násilí?

- domácí násilí je fyzické, psychické nebo sexuální násilí mezi intimními partnery, tj. manžely, druhy atd., resp. blízká osoba
 spor, jednorázový incident případně občasné hádky, vzájemné potyčky mezi partnery (např. italská domácnost)

9) Jaké jsou znaky domácího násilí?

- jde o incident v soukromí, opakování násilí a dlouhodobost, vzrůstající intenzita násilí, jasné role násilníka a oběti
 jde o incident na veřejnosti, občasné hádky, vzájemné napadání

10) Jaké jsou podle Vás formy (podoby) domácího násilí?

.....
.....

11) Jaká forma (podoba) domácího násilí je podle Vás nejčastější?

.....
.....

12) Co si myslíte, že je příčinou domácího násilí? (zaškrtněte 3 podle Vás nejčastější příčiny)

- chování oběti (oběť si za to může sama)   rodinná výchova   osobní zkušenosti
 osobnost agresora   žárlivost   finanční problémy
 závislost na alkoholu   ztráta zaměstnání   nezralost rodičů
 případně uveďte jiné příčiny

13) Přiřaďte uvedené možnosti k jednotlivým číslům podle toho, o kom si myslíte, že se stává nejčastěji obětí domácího násilí, přičemž 1 znamená nejčastější oběť atd. (senioři, zdravotně postižení, muži, ženy, děti)

1..... 2..... 3.....
4..... 5.....

14) Přiřaďte uvedené možnosti k jednotlivým číslům podle toho, o kom si myslíte, že je nejčastěji násilnou osobou, přičemž 1 znamená nejčastější násilná osoba (senioři, zdravotně postižení, muži, ženy, děti)

1..... 2..... 3.....
4..... 5.....

15) Uveďte některé organizace či sdružení zabývající se problematikou domácího násilí, nebo napište „neznám“.

.....
.....
.....

16) Kde byste jako případná oběť domácího násilí hledali pomoc?

na policii   u lékaře   u přátel   u příbuzných
 na lince důvěry a bezpečí   ve škole   u rodiny
jinde.....

17) Setkal(a) jste se (již Vy osobně) s domácím násilím? (např. ve svém okolí, osobně)

ano, již několikrát   ano, jednou   ne, nesetkal(a)

18) Nechal(a) byste si líbit být obětí domácího násilí?

ano ne

19) Myslíte si, že máte dostatek informací o domácím násilí? Např. víte, jaké jsou základní znaky domácího násilí, na koho se obrátit o radu o pomoc, jak Vám může pomoci policie?

ano spíše ano ne spíše ne

20) Domníváte se, že je dosti veřejných kampaní nebo informací podávaných medií o domácím násilí?

ano spíše ano ne spíše ne

21) Byly Vám položené otázky srozumitelné?

ano spíše ano ne spíše ne

Děkuji